

Ο μικρός

ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

6

Για Νυχιατών
Γενιτσάρων

ΔΥΟ ΓΕΝΝΑΙΟΙ

ΟΙ ΔΥΟ ἴσκιοι, πού γλυστροῦν στοῦ κατά-στρωμα τοῦ μεγάλου μεταγωγικοῦ «Γιαβούζ», φοροῦν στολές Τούρκων στρατιωτῶν καί δέν ξεχωρίζουν σέ τίποτα ἀπ' τοὺς ἄλλους. Τὸ καρᾶβι εἶναι φορτωμένο μπαρούτι, ὄπλα καί πολεμιστές, πού ξεκινοῦν αὐτὴ τὴ ὕχτα ἀπ' τὴν Πόλη ἄγριοι κι' ἀποφασισμένοι νὰ πνίξουν στοῦ αἵμα τὴν ἐπανάστασι τῶν Γραικῶν πού ξέσπασε στοῦ Μωρηά. Τώρα, καθὼς τὸ σκάφος βιράρει τίς ἄγκυρες, οἱ στρατιῶτες πού φεύγουν κρέμονται στὶς κουπαστές κι' ἀποχαιρετοῦν τοὺς δικούς τους, πού ἔχουν κατεβῆ στὴν παραλία τοῦ Τοπχανέ νὰ τοὺς κατευο δώσουν. Οἱ φωνές, οἱ ζητωκραυγές καί οἱ εὐχές μπερδεύ

ονται μὲ τὸν βαρὺ θόρυβο πού κάνουν οἱ ἀλυσίδες πού ἀνεβάζουν τίς ἄγκυρες.

— Γιασασίν Πατισάχ!

— Στὸ καλὸ κι' ὁ Ἄλλάχ μαζί σας!

— Φωτιὰ καί τσεκούρι στοὺς γκιεοῦρ!

— Θάνατος στοὺς ἄπιστους σκλάβους!

— Κανεῖς νὰ μὴ μείνη ζωντανός!

Οἱ δυὸ ἴσκιοι ἀκοῦνε, μὰ δέν μιλοῦν. Μονάχα τὰ μάτια τοὺς λάμπουν παράξενα κι' ἐνα χαμόγελο περιφρονητικὸ κρέμεται στὰ χεῖλη τους. Εἶναι ἕνας κοντόχοντρος ἄντρας κι' ἕνα παιδί μὲ μεστωμένο κορμί. Ἄνοιγοντας δρόμο ἀνάμεσα στοὺς Τούρκους, πού συνωστίζονται στοῦ κατάστρωμα, προχωροῦν πρὸς τὴν πρῶμη. Κανεῖς δέν τοὺς προσέ-

χει, γιατί μέσα σ' αυτό το πλοίο είναι πολλοί στρατιώτες από λογής - λογής μονάδες και φυσικά δέ μπορούν όλοι να γνωρίζονται μεταξύ τους. Κάτω από τη στολή όμως κρύβονται δυο ψυχωμένοι:

"Ελληνες, που έρχονται πάλι απόψε να παίξουν κορώνα - γράμματα τη ζωή τους για την έλευθερία του Γένους. 'Ο Νικήτας 'Αστρακάρης, ο θρυλικός Μπουρλοτιέρης, κι' ο άχώριστος σύντροφός του, ο Γεράσιμος Στραπάτσος. Λίγο νωρίτερα, πέρασαν απ' τον 'Αχμέτ - καφενέ, (*) έφωδιάστηκαν με στρατιωτικά ρούχα και βάλανε μπροστά το τολμηρό σχέδιο. "Οχι, δεν πρέπει να φάση ποτέ το «Γιαβούζ» στην επαναστατημένη 'Ελλάδα. Οί Γραικοί πολεμούνε ακόμη με λιανοντούφεκα και δεν είναι σέ θέσι, πρὸς το παρὸν τουλάχιστον, ν' αντιμετώπισουν τις ώργανωμένες όρδες μιᾶς ολάκερης αυτοκρατορίας. "Όσο λιγώτεροι Τούρκοι κι' όσο λιγώτερα πολεμοφόδια φτάνουν λοιπὸν στὸν Μωρηᾶ, τόσο τὸ καλύτερο...

'Ο 'Αχμέτ — πὸν στην πραγματικότητα, ὅπως θυμάται ὁ ἀναγνώστης, εἶναι ἕνας φλογερὸς "Ελληνας πατριώτης, πὸν κρύβεται κάτω ἀπὸ τὸ τούρκικο ὄνομα καὶ κανεὶς δὲν ξέρει πὸς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυναμικὰ στελέχη τῆς Ὑπερτάτης Ἀρχῆς,

(*) Διάβασε τὸ προηγούμενο τεύχος «Φλόγες στὴ θάλασσα».

τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας—τοὺς ἔχει ἐφοδιάσει, ἐκτὸς ἀπ' τῆς στολῆς, μὲ ψευτικές ταυτότητες καὶ μ' ὅλα τὰ σύνεργα πὸν θὰ τοὺς διευκόλυναν στὴ δουλειᾶ πὸν πάνε νὰ κάνουν.

— 'Ολάκερη ἡ Κωνσταντινούπολι βρίσκεται στὸ πόδι καὶ σ' ἀναζητᾶει, Νικήτα, εἶπε στὸ παιδί. Οἱ τελευταῖες ἀνατινάξεις τῶν καραβιῶν μέσα στὸ Βόσπορο ἔχουν κάνει τρελλὸ ἀπὸ λύσσα τὸ σουλτάνο. Βγάζει φεφτάδες νύχτα καὶ μέρα: «Τὸν 'Αστρακάρη ἢ τὰ κεφάλια σας!» λέει στοὺς ζοιμπίτες του. (*) Γιατί τὸ ξέρει καλὰ πὸς ὅλα αὐτὰ πὸν ἔγιναν αὐτὲς τῆς μέρας εἶναι δουλειὲς δικῆς σου. Τὰ μάτια σας ἀνοιχτά, λοιπὸν. "Αν σᾶς πιάσουν, δὲν ὑπάρχει σωτηρία...

— Ἡ ζωὴ μας δὲ λογαριάζεται! ἀποκρίθηκε καὶ χαμογέλασε ἤρεμα τὸ παιδί. "Αν εἶναι νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδας, χαλάλι! Καὶ δέκα ζωὲς νὰ εἴχαμε, τῆς δίναμε γιὰ τὸν ξεσηκωμὸ τοῦ Γένους. Τὰ λέω καλὰ, Γεράσιμε;

'Ο κοντόχοντρος Κεφαλληνίτης, πὸν μέσα στὴ στολή τοῦ στρατιώτη φαίνεται σὰν ἕνας πολὺ ἀστείος Τουρκάλας, ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Ν' ἀγιάση τὸ στόμα σου, πισσιρικό!, εἶπε. Τὰ λὲς ἔξοχα!

Ἐχουν ἀπὸ νωρὶς τῆς πληροφορίες πὸν χρειάζονται καὶ

(*) Ἀξιωματικούς του.

ξέρουν πώς πρέπει να κινηθούν. Κατά τὸ σούρουπο ἀρχίζει ἡ ἐπιβίβασι τῶν στρατιωτῶν στὸ «Γιαβούζ». Οἱ περισσότεροὶ εἶναι μεθυσμένοι. Τραγουδοῦν, παρπατοῦν, βλαστημοῦν καὶ ἀστειεύονται μεταξύ τους, καὶ ἀπειλοῦν νὰ κόψουν τὰ κεφάλια ὄλων τῶν γκιαουρήδων σὰν φτάσουν στὸ Μωρηᾶ. Ὁ Νικήτας κι' ὁ Στραπάτσος μπερδεύονται ἀνάμεσα τους καὶ μπαίνουν στὸ κάρabi. Τώρα δὲ μένει παρὰ νὰ διαλέξουν τὴν κατάλληλη στιγμή. Κι' ἡ εὐκαιρία τοὺς δίνεται ὅταν ἀρχίζουν νὰ διράρουν τὶς ἀγκυρες. Αὐτὴ τὴν ὥρα στὸ κατὰστραμα τοῦ μεγάλου μεταγωγικοῦ ὑπάρχει μεγάλη κίνησι καὶ καιεὶς δὲν τοὺς προσέχει.

Γλυστροῦν πρὸς τὴν πύρμη καὶ κατεβαίνουν τὴν στενὴ σκάλα ποὺ φέρνει στὰ ὑποφράγματα. Ἐδῶ εἶναι στιβαγμένα τὰ μαρμούρια κι' οἱ μπάλες γιὰ τὰ κανόνια. Ἐδῶ ἔχουν δουλεῖα ἀπόψε οἱ δυὸ ψυχωμένοι Ἕλληνες. Κατεβαίνουν τὴ σκάλα, μπαίνουν σ' ἕνα στενὸ διάδρομο καὶ κρύβονται στὴν κώχη μιᾶς πόρτας. Τρεῖς στρατιῶτες στέκουν πρὸ ἐκεῖ καὶ κουβεντιάζουν. Εἶναι οἱ φρουροὶ τῶν ἀμπαριῶν...

— Τὰ μάτια σου δεκατέσσερα, Γεράσιμ, ψιθυρίζει τὸ παιδί σκύβοντας στ' αὐτὴ τοῦ συντρόφου του. Ἄν μᾶς μπιστοῦν, ὅλα θὰ πάνε χαμένα...

— Ν' ἀρχίσω νὰ φέλω; ρωτᾷ ὁ Στραπάτσος καὶ

φουχτιάζει τὸ γαταγάρι του. Εἶμαι σὲ φόρμα σήμερα...

— Ὁχι ἀκόμα!, τὸν μαλώνει νευρικὰ τὸ Ἑλληνόπουλο. Περίμενε ἐδῶ!

Ὁ Νικήτας προχωρεῖ μερικὰ βήματα, βαδίζοντας πλάγια μὲ τὴ ράχη, κολλημένη στὸν τοῖχο. Κρατᾷ τὴ λαβὴ τοῦ σπαθιοῦ του καί... ξαφνικὰ ὁ Στραπάτσος γουρλώνει τὰ μάτια του καὶ τεντώνει τ' αὐτιά του. Τὸ παιδί... τραγουδάει!

— Τρελλάθηκε ὁ καπετάνιος!, λέει μέσα ἀπ' τὰ δόντια του. Χαθήκαμε!

Ἄλλὰ δὲν τολμάει νὰ κινηθῆ. Ἡ διαταγὴ ποὺ τοῦ ἔδωσε εἶναι νὰ περιμένῃ καὶ μονάχα σὲ περίπτωσι ἀνάγκης μπορεῖ νὰ ἐπέμβῃ. Μένει λοιπὸν ἀσάλευτος στὴ θέσι του καὶ παρακολουθεῖ μὲ χτυποκάρδι τὸ τραγοῦδι καὶ τὶς κινήσεις τοῦ τολμηροῦ Ἑλληνόπουλου.

Ἄλλὰ τὸ τραγοῦδι δὲν ξάφνιασε τὸν Στραπάτσο μονάχα. Τὸ ἴδιο ξαφνιασμένοι γυρίζουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ παιδιοῦ κι' οἱ τρεῖς Τούρκοι φρουροί. Βλέπουν ἕνα νεαρὸ στρατιῶτη μπροστὰ τους νὰ παραπατᾷ καὶ νὰ πέφτῃ ἀπάνω τους.

— Εἶναι στουπὶ στὸ μεθύσι!, λέει ὁ ἕνας καὶ χαμογελάει.

Ὁ δεύτερος ὅμως εἶναι τζα ναμπέτης καὶ ζόρικός.

— Ποῦ πᾶς, ὦρὲ μεθύστακα; ἀγριεύει.

— Νὰ κοιμηθῶ πάω!, λέει τὸ παιδί ποὺ ὑποκρίνεται θου-

μάσια τὰ φερσίματα καὶ τὴ φωνὴ τοῦ μεθυσμένου. Γιατὶ ρωτᾶτε; Λογαριασμό θὰ σᾶς δώσω;

Καί, καθὼς μιλάει, κάνει νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸ ἀμπάρι πού εἶναι τὰ πυρομαχικά. Ἐκεῖνοι ὅμως τοῦ κόβουν τὸ δρόμο.

— Ἄντε, ὦρέ, γύρνα πίσω μὴ σὲ παραδώσω στὸν τσαούση (*) σου καὶ φᾶς τῆς χρονιάς σου καὶ ξεμεθύσης στὴ στιγμή!

Ὁ Νικήτας χαμογελάει μ' ἓνα ὄφος ἠλίθιο.

— Ἄμ' δέ! Ἐγὼ εἶμαι ὁ ναύαρχος ἐδῶ μέσα!, λέει...

Καὶ πάλι τοὺς σπρώχνει,

(*) Λονίνα.

προσπαθώντας νὰ προχωρήσῃ. Τώρα ὅμως οἱ τρεῖς Τούρκοι, πού βρίσκουν μιὰ ἀφορμὴ νὰ διασκεδάσουνε, ἀρχίζουν νὰ τὸν πειράζουν καὶ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια ἀπὸ τὶς κουταμάρες πού τὸν ἀκούνε νὰ λέη. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι πού θέλει τὸ Ἑλληνόπουλο. Νὰ τοὺς ἀποκοιμήσῃ. Κι' ὕστερα τῆ στιγμῆ ἴσα - ἴσα πού δὲν τὸ περιμένουν, θά...

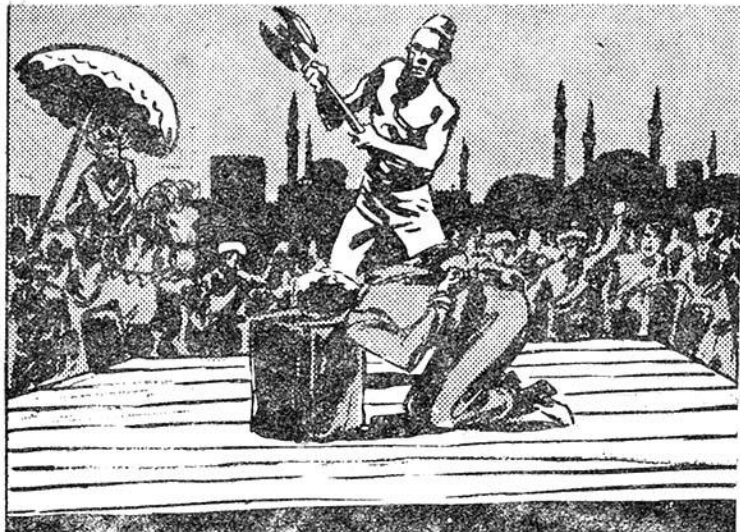
«ΜΑΚΑΡΙΑ
Ἡ ΟΔΟΣ...»

ΚΑΝΕΙ μιὰ χοροπηδηχτὴ βόλτα γύρω ἀπὸ τὸν ἐ-
αὐτοῦ του καὶ λέει:

— Ἐχῶ καὶ παρέα! Εἶναι πιὸ ἐκεῖ καὶ ντρέπεται νὰ παρυσιαστῆ. Μαζὶ τὰ κοπανᾷ-

Ὁ Νικήτας τοποθετεῖ μὲ ποσογὴ τὰ μπουλάτα στὸ ἀμπάρι τοῦ «Γιαβούζ»...

Τό τοιχώρι τού αιμοδόρου δημίου ζυγιάζεται πάνω από τὸ κεφάλι τού μελλοδάν αταου Μουρούζη.

γαμε σ' ἔνα οὐζάδικο τού Τοπχανέ!

Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ λέει δυναπὰ σὲ τρόπο πού νὰ τ' ἀκούση ὁ Στραπάτσος, νὰ καταλάβη τί πρέπει νὰ κάνη.

— «Ε! Μωχαμέτ!, φωνάζει γυρίζοντας πρὸς τὸ μένος πού εἶναι κρυμμένος ὁ Κεφαλλονίτης. «Ἐλα καταδῶ! Τὰ παιδιὰ εἶναι καλά. Θέλουμε ν' ἀκούσουνε τὴ γλυκειὰ φωνή σου...

Ὁ Στραπάτσος τὰ ἔχει κυριολεκτικὰ χαμένα. Δὲ μπορεῖ νὰ καταλάβη τίποτα καὶ ἀρχίζει ν' ἀλλοιθωρίζη! «Πάει αὐτός!», λέει μέσα ἀπὸ τὰ δόντια του. «Ἄποτρελλάθηκε ὁ πιτσιρικῶς καὶ εἴμαστε κατ' εὐθείαν γιά... σούβλισμα!»

Ἄλλὰ δὲν γίνεται καὶ διαφορετικὰ. Πρέπει νὰ ὑπακούση. «Α! Ὅλα κι' ὅλα. Πρὶν ἀπ' ὅλα ἡ πειθαρχία! Κι' ὁ Γεράσιμος Στραπάτσος εἶναι πρῶτα ἕνας πειθαρχικός στρατιώτης καὶ ὕστερα... ψάλτης! Ξετριπώνει λοιπὸν ἀπ' τὴ γωνιά του προσπαθώντας νὰ ὑποκριθῆ κι' αὐτὸς τὸ μεθυσμένο, ἀλλὰ εἶναι ἀξιοδάκρυτος. Μέσα στὰ φαρδεῖὰ στρατιωτικὰ ρούχα, πού κρέμονται σὰν τσουβάλια ἀπάνω του, μοιάζει πιὸ πολὺ μὲ παληάτσο ἵπποδρομίου παρὰ μὲ πολεμιστὴ τού Ἰσλάμ πού πηγαίνει... νὰ ξεθεμελιώση τὸ Μωρηά! Παραπαταῖ λοιπὸν σὰ μεθυσμένος καὶ βροντᾷ τότε στὴ μιὰ μεριά τού τοίχου

καί τότε στήν άλλη γιά νά συμπληρώση τήν εικόνα. Θυμάται πώς πρέπει νά τραγουδήση...

— Μακαρία ἡ ὁδὸς ἦν πορεύη σήμερον... Εὐλόγητός εἰ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου...

Ἡ φάλτσα φωνῆ του γεμίζει τὸ ὑπόφραγμα καὶ ὁ Νικήτας δαγκώνεται. Οἱ τρεῖς Τούρκοι τὸν κυττάζουν μ' ἀνοιχτὸ στόμα. Κι' ὅσο τὸν κυττάζουν, τόσο ὁ Στραπάτσος κορδώνεται γιὰ νά τοὺς καταπλήξη περισσότερο μὲ τὸ μέταλλο τῆς φωνῆς του καὶ συνεχίζει τὸ τραγούδι του, χωρὶς νά προσέχη τὸ παιδί πού τοῦ κάνει ἀπεγνωσμένα νοήματα μὲ τὸ μάτι νά σταιματήση.

— Μετὰ τῶν Ἀγγέλων ἀνάπαυσον τὸν δούλον σου... Εἷς τόπον χλοερὸν ὅπου δὲν ὑπάρχουν πόνοι καὶ δάκρυα...

— Τί τραγούδια, ὦρέ, εἶναι αὐτά; ρωτᾷ καχύποπτα ἓνας ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Αὐτά, ὦρέ, εἶναι γκιαούρικες ψαλμωδίες, πού τὶς λένε οἱ ἄπιστοι στὰ τζαμιά τους! Πού τὶς ἔμαθες, ὦρέ, ἐσύ;

— Εἶσαι μουσουλμάνος, ὦρέ; τὸν ρωτᾷ ἓνας ἄλλος.

Ὁ Στραπάτσος, πού ἔχει φτάσει τώρα κοντὰ τοὺς, γουρλώνει τὰ μάτια. Ἔχει ξεχάσει τὸ ρόλο πού παίξει καὶ τῆ στολῆ πού φοράει. Γοητευμένος ἀπὸ τὴν ἴδια του τῆ φωνή... βρίσκεται στὸν ἕβδομο οὐρανό!

— Τί εἶπες, ὦρέ; ἀγριεύει. Μουσουλμάνος, ὦρέ, καὶ Γε-

ράσιμος Στραπάτσος γίνεται ποτέ;

Τὸ παιδί ἔχει καταλάβει τί πρόκειται νά ἐπακολουθήσῃ καὶ κάνει ἓνα βῆμα πίσω, φουχτιάζοντας τὸ σπαθί του. Τὴν ἴδια στιγμή, οἱ τρεῖς Τούρκοι κάνουν τὸ ἴδιο. Τὰ μάτια τοὺς γεμίζουν σκοτάδι· καὶ τὰ πρόσωπά τοὺς ἀστράφτουν ἀπὸ μιὰν ἄγρια λύσσα.

— Εἶναι σπιούνοι! Ἀπάνω τους!, διατάζει ὁ ἓνας.

Μοναμιάς, ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλονίτης, καθὼς βλέπει τὶς τρεῖς ἀτσάλινες λεπίδες νά ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος του, σταιματᾷ ν' ἀλλοιθωρίζῃ. Σαλτάρει πλάγια, ξεφεύγει τὰ χτυπήματα καὶ τραβάει τὴν πιστόλα του.

— Πετᾶτε, ὦρέ μπουρμάδες, αὐτὰ τὰ σιδερικά πού κρατᾶτε, γρουλλίζει, γιατί θὰ φάμε τὰ γενεῖα μας!

— Μή, γιὰ τὸ Θεό, μὴ ρίξης, Γεράσιμε!, φωνάζει τὸ παιδί. Ἄν ἀκούσουν τὴν πιστολιά ἀπὸ πάνω, ὄλα χαλᾶνε!

— Καὶ σύ, ὦρέ γκιαούρ, εἶσαι χαλασμένος ἀπὸ τώρα!, οὐρλιάζει ἓνας ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ μουντάρει ἀπάνω του.

Ὅμως τὸ Ἑλληνόπουλο κινεῖται γοργὰ καί, παίρνοντας μιὰ στροφὴ στίς φτέρνες του, τινάζει πρὸς τὰ ἔμπροσ τὸ σπαθί του καὶ ἡ λεπίδα του βροντᾷ καὶ σταιματᾷ στὴ μέση τοῦ δρόμου τὸ τούρκικο γιαταγάκι. Τὴν ἀμέσως ἐπόμενη στιγμή, μ' ἓνα σβέλτο πήδημα ὁρμᾷ πρὸς τὰ ἔμ-

πρὸς κι' ἐκείνος, πού ἦταν ἔτοιμος νὰ χτυπήσει, διπλώνεται στὰ δυὸ πληγωμένους στὸ στήθος. Ταυτόχρονα, ὁ Στραπάτσος, ἀψηφώντας τὸν κίνδυνο, σκύβει καί, καθὼς ἕνα γιαταγάνι σκίζει τὸν ἀέρα πάνω ἀπὸ τοὺς ὤμους του, ἀρπάζει τὸν δευτέρου Τούρκο ἀπὸ τὰ πόδια καί τὸν βροντάει ἀνάσκελα.

— Δεῦτε λάβετε τελευταῖον ἀσπασμόν...

— Βούλωστο, Γεράσιμε!, γκρινιάζει τὸ παιδί καθὼς διασταυρώνει τὸ σπαθί του μὲ τὸν τρίτο στρατιώτη. Βούλωσε τὸ στόμα σου καί ἐτοίμασε τὰ μπουρλότα...

Τὰ μάτια τοῦ Τούρκου μεγαλώνουν ἀπὸ τὸ φόβο, καθὼς ἀκούει αὐτὴ τὴν κουβέντα. "Ἐνα καρφί σφηνώνεται στὸ μυαλό του.

— Οἱ μπουρλοτιέρηδες!, λέει μὲ πνιχτὴ φωνή. "Ὁ Ἀστρακόρης!

— "Ὀλάκερος! "Ἡ ἀφεντιά μου!, ἀποκοίνεται τὸ Ἑλληνόπουλο. "Ὀχι! Δὲν θὰ σὰς ἀφήσω νὰ φτάσετε στὸ Μωρηά!...

Καί, καθὼς μιλάει, τὸ σπαθί του πέφτει σὰν ρομφαία στὸ κεφάλι τοῦ ἀντιπάλου του. "Ὁ Τούρκος βγάζει ἕνα σιγανὸ βογγητὸ καί κάνει μερικὰ βήματα πρὸς τὰ πίσω, παραπατώντας σὰ μεθυσμένος.

— "Ατιμοὶ γκιαούρηδες! Τὸ σπαθί τοῦ Ἀλλὰχ θὰ ξεθεμελιώση ὅλη τὴ βρωμεὴ ράτσα σας!, γουλλίζει καί σωριάζεται σὰν ἄδειο σακκί

στὴ γωνιά τοῦ διαδρόμου.

— Πρὸς τὸ παρὸν ὅμως τὸ σπαθί τὸ δικό μου ἔκανε τὴ δουλειά του!, ἀποκρίνεται χαμογελώντας τὸ παιδί.

"Υστερα γυρίζει στὸν Στραπάτσο:

— "Ἐτοιμος, Γεράσιμε; ρωτάει.

— Ἐν τάξει ὅλα, καπετάνιο!, ἀποκρίνεται αὐτός.

Τὸ παιδί παίρνει στὰ χέρια τὰ δυὸ μικρὰ δέματα μὲ δυναμίτη καί σαλτάρει μέσα στ' ἀμπάρι. Ρίχνει μιὰ ματιὰ γύρω του. Στιβαγμένα βαρέλια μὲ μπαρουτί, ἀμπαραλισμένα κανόνια, χιλιάδες ὄπλα, μεγάλα κανόνια μ' ἑκατομμύρια βόλια. "Ὅλα αὐτὰ ἔχουν προορισμὸ νὰ καταστρέψουν χιλιάδες ζωές, νὰ στείλουν στὸν Ἄδη πολεμιστὲς κι' ἄμαχα γυναικόπαιδα στὴν Ἑλλάδα. "Ὁ Θεὸς ὅμως, πού εἶναι μὲ τὸ μέρος τοῦ ξεσηκωμένου Γένους, ὀδηγεῖ τὸ χερί τοῦ Νικήτα Ἀστρακάρη.

Τὸ Ἑλληνόπουλο τοποθετεῖ τοὺς δυναμίτες ἀνάμεσα στὰ βαρέλια τοῦ μπαρουτιοῦ καί βάζει φωτιά στὸ φυτίλι. Ἡ μικρὴ κίτρινη φλόγα ἀρχίζει νὰ κινῆται σὰν φίδι...

— Σὲ πέντε λεπτά ὅλα αὐτὰ θὰ τιναχτοῦν σὰν πυροτέχνημα στὸν ἀέρα, λέει καθὼς τρέχει πάλι κοντὰ στὸν Στραπάτσο. "Αντε, Γεράσιμε. "Ἰσα - ἴσα πού προφταίνομε.

"Ανεβαίνουν τὴ σκάλα. βγαίνουν στὸ κατάστρωμα καί μπεροδεύονται πάλι ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους στοατιῶτες. Τώρα οἱ ναῦτες εἶναι σκαρ-

φαλωμένοι στ' ἄλμπουρα και μανουβράρουν τὰ πανιά. Τὸ «Γιαβούζ» ἐτοιμάζεται ν' ἀπλώσει τὰ φτερά του, ν' ἀνοιγῆ στὴν ἄσπρη θάλασσα, νὰ βάλῃ ρότα κατὰ τὸ Μωρηά...

Ὁ μικρὸς μπουρλοτιέρης κι' ὁ Στραπάτσος προχωροῦν με γοργὸ βῆμα πρὸς τὴν κουλαστή τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς. Πρέπει νὰ προφτάσουν νὰ πέσουν στὴ θάλασσα πρὶν τὴν ἐκρηξι. Τὸ φυτίλι τώρα θὰ ζυγῶνῃ στοὺς δυναμίτες. Σὲ λίγα λεπτά ὅλα θὰ ἔχουν τελειώσει. Τὰ βαρέλια με τὰ μπουρούτια θὰ πόρουν φωτιά και τὸ μεγάλο αὐτὸ μεταγωγικὸ τῆς ἀρμάδας θὰ τυλιχθῆ μέσα στὶς φλόγες.

— Γιὰ στάσου ἐσύ, ὦρέ!
Τὸ παιδί γυρίζει ἑαφνια-

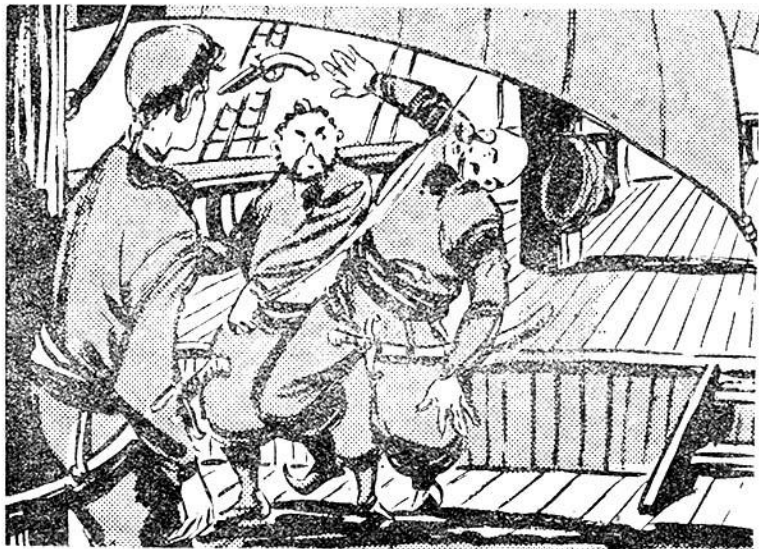
σμένο. Ἕνας ζαμπίτης, ἕνας ἀξιωματικός, ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος του και τὸν κυτᾶζει παρᾶξενα. Ὁ Στραπάτσος στέκει παρᾶμερὰ ἀκουμπισμένος στὴν κουλαστή. Μισὸ δευτερόλεπτο ἀκόμα και θὰ εἶχαν πέσει στὴ θάλασσα. Μὰ νὰ ποὺ τώρα ἕνα ἀπρόοπτο ἐμπόδιο τοὺς ἀναγκάζει νὰ σταθοῦν νὰ περιμένουν, ἐνῶ ξέρουν πὼς πατοῦν ἀπάνω σ' ἕνα ἠφαιστεῖο ποὺ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη θὰ ἐκραγῆ...

— Σὲ μένα μιλάς; ρωτᾶει τὸ Ἑλληνόπουλο.

— Ναί. Σὲ σένα, ὦρέ!, ἀποκρίνεται ὁ ζαμπίτης ποὺ ἔχει ζυγῶσει. Θαρρῶ πὼς κάποτε ἄλλοτε ἀντιοιμώσαμε ἐμεῖς οἱ δυό...

Σὲ λίγο ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε' εἶναι νεκρός...

Τούτη τὴν κρίσιμη ὥρα ἡ γροθιά τοῦ Στοπατίσου κάνει θαύματα

— Δὲν θυμάμαι, λέει τὸ παιδί.

— Πῶς σὲ λένε, ὦρέ;

— Ἄσιτ Ἄρναούτογλου!

— Φέρε τὰ χαρτιά σου...

Τὸ παιδί φέρνει τὸ χέρι στὴν τσέπη, μὰ ὁ Στραπάτσος δὲν ἔχει ὑπομονή! Μ' ἕνα σάλτο βρίσκεται ἀνάμεσα στὸν ἀξιωματικὸ καὶ τὸ παιδί. Ὁ ζαμπίτης σφίγγει τὰ δόντια καὶ ἀφίνει μιὰ βλαστήμια νὰ τοῦ ξεφύγει.

— Τί θές ἐσύ, ὦρέ, στὴ μέση; ρωτᾷ ἀγρία.

Ἄλλὰ ὁ κοινόχροντος Κεφαλλονίτης, πὺν νοιώθει σὰν νὰ κάθεται σὲ ἀναμμένα κάρβουνα, ἔχει ἔτοιμη τὴν ἀπάντησι. Ἡ γροθιά του ὑψώνεται σὰ ρόπαλο στὸν ἀέρα καὶ πέ-

φτει βαρεῖα ἀνάμεσα στὰ φρύδια τοῦ ἀξιωματικοῦ.

— Πιάστε τους, ὦρέ!, οὐρλιάζει αὐτὸς καθὼς νοιώθει νὰ ζαλίζεται. Εἶναι ὁ Ἀστρακάρης καὶ ἡ παρέα του.

Οἱ στρατιῶτες, πὺν βρίσκονται ἐκεῖ κοντά, τρέχουν πρὸς τὸ μέρος τους. Μὰ τὸ παιδί κι' ὁ Στραπάτσος, πῖο ταχεῖς κι' ἀπ' τὴν ἀστραπή, μὲ δυὸ πηδήματα φτάνουν στὴν κουραστή. Τὴν διασκελίζουν καὶ σαλτάρουν στὴ θάλασσα.

— Καλὸ ταξίδι στὸν Παράδεισο τοῦ Ἄλλοχ καὶ καλὰ ἡιλιάφια!, τοὺς φωνάζει καιροῦδευτικά ὁ Κεφαλλονίτης καθὼς μὲ μερικὲς ἀπλωτὲς βρίσκεται κίολας πολὺ μακριὰ

ἀπ' τὸ πλοῖο. Χαιρετισμούς
στον Μωχαμέτη σας...

Τώρα κι' οἱ δυὸ — τὸ παι-
δι κι' ὁ ἄντρας — ἀγωνίζον-
ται ν' ἀλαργέψουν ὅσο μπο-
ροῦν πιὸ πολὺ ἀπ' αὐτὴ τὴν
ἐπικίνδυνη περιοχὴ. Μερικὲς
σφαῖρες ποὺ τοὺς ρίχνουν ἀπ'
τὸ καράβι, δὲν τοὺς ἐνοχλοῦν.

— Εἶναι οἱ τελευταῖες ποὺ
ρίχνετε!, τοὺς φωνάζει ὁ
Στραπάτσος καὶ ξαφνικὰ αἰ-
σθάνεται τὴν ἀνάγκη ν' ἀρ-
χίσῃ τά... ψαλτικά του.

— Νὰ πῶ τὸ δευτε λάβετε
τελευταῖον ἀσπασμόν;

— Πὲς ὅ,τι θέλεις!, τοῦ ἀ-
ποκρίνεται γελώντας τὸ παι-
δί. Μὰ θαρρῶ πὼς δὲν σοῦ
μένει πολὺς καιρὸς...

Καὶ πραγματικά, πρὶν τε-
λειώσῃ ἀκόμα τὴν κουβέντα
του, μιὰ φοβερὴ ἔκρηξις συγ-
κλονίζει τὸ Βόσπορο. Ἡ ἡμε-
ρη καὶ γλυκεῖα νύχτα γεμίζει
καπνοὺς καὶ φλόγες. Ἐνα ἑ-
κατομμῦριο σπίθες ἀνεβαί-
νουν στὸν οὐρανὸ ζητώντας νὰ
φτάσουν τ' ἀστέρια. Τὸ «Για-
βούζ» κομματιάζεται καὶ γέρ-
νει τυλιγμένον σὲ γλώσσες φω-
τιάς πρὸς τὰ πλάγια...

— Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.
Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη...

Ἀκούγεται ἡ φάλτσα φω-
νῆ τοῦ Στραπάτσου στὸ πέ-
λαγος.

— Εἶσαι ἐν τάξει, Γεράσι-
με!, φωνάζει τὸ παιδί ποὺ κο-
λυμπάει κοντὰ του. Μὰ σταμά-
τα τώρα νὰ ξελαρυγγιάζεσαι
γιατὶ φτάνουμε στὴ στερηὰ
καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὑπο-
δεχτοῦνε μὲ τὰ χατζάρια τους
οἱ ἄνθρωποι τοῦ σουλτάνου...

Η ΛΥΣΣΑ
ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ

ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ Μαχ-
μούτ—ὁ σκληρὸς καὶ
ἀπάνθρωπος Τούρκος
αὐτοκράτορας ποὺ διαφεν-
τεύει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, Μάρτιος
τοῦ 1821, τὴ μισὴ Ἀσία καὶ
ἐλάκερη τὴ Βαλκανικὴ, ἀκούει
μὲ ζαρωμένα φρύδια καὶ σφι-
χτὰ δόντια τὸν ἄνθρωπο, ποὺ
εἶναι γονατιστὸς μπροστά
του καὶ τοῦ φέρνει τὰ μαντᾶ-
τα ἀπ' τὴν ἐπαναστατημένη
Ἑλλάδα.

— Γιὰ λέγε λοιπὸν παρα-
κάτω, ὦρέ! Γιὰ λέγε.

— Οἱ ἄπιστοι σηκώσανε
κεφάλι, πολυχρομένη Πατι-
σάχ, λέει ἐκεῖνος καὶ ἡ φωνὴ
του τρέμει. Ὁ πασὰς τῆς Γρι-
πολιτσᾶς, ποὺ μὲ στέλνει στὰ
πόδια σου, παρακαλεῖ νὰ
στείλῃς ὅσο γίνεται περισσό-
τερο στρατὸ καὶ πυρομαχικὰ
ἐκεῖ κάτω, γιατί οἱ γκισουρη-
δες πολεμᾶνε σὰν τὰ σκυλιὰ
καὶ δὲ λένε νὰ προσκυνήσουν.
Τὰ γυναικόπαιδα φεύγουν ἀ-
πὸ τὴν Πάτρα καὶ περνοῦν μὲ
καΐκια στὸ Γαλαξειδί γιὰ νὰ
φτάσουν ἀπὸ ἐκεῖ στὰ Σάλω-
να, ὅπου ὑπάρχει κάποια ἀ-
σφάλεια. Ὁ Γιουσούφ βγήκε
μὲ τριακόσια παλληκάρια του
στὸ Ρίο, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ
προκόψῃ. Οἱ δικοὶ μας κλεί-
στηκαν στὰ κάστρα καὶ μέ-
νουν χωρὶς νερὸ καὶ τροφίμα.
Μέσα στὴν Πάτρα οἱ γκισού-
ρηδες γυρίζουν ξεσπαθωμένοι
στοὺς δρόμους καὶ φωνάζουν
«Ζήτω ἡ λευτεριά! Καὶ στὴν
Κωνσταντινούπολι νὰ δώσῃ ὁ

Θεός!» Αὐτὰ φωνάζουν καὶ ντουφεκάνε δεξιὰ κι' ἀριστερά...

Τὰ μάτια τοῦ Μαχμοῦτ σκοτεινιάζουν.

— Καὶ οἱ πρόξενοι, ὦρέ, τί κάνουν; Αὐτοὶ ποὺ λένε πῶς εἶναι ἀντιπρόσωποι τῶν μεγάλων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης, δὲ μιλοῦν; Ὅταν πέφτει μονάχα λεπίδι στοὺς γκισαούρηδες, ξέρουνε νὰ γαυγίζουνε σὰν τὰ μαντρόσκυλα!

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ πασᾶ τῆς Τριπολιτσᾶς βγάζει ἕνα χαρτί ἀπ' τὴν τσέπη του.

— Αὐτὸ τὸ χαρτί τὸ στείλανε στοὺς πρόξενους οἱ γκισαούρηδες, λέει.

— Τί χαρτί εἶναι αὐτό, ὦρέ; Γιὰ διάβασέ το νὰ δούμε τί λέει.

— «Ἡμεῖς, τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος τῶν Χριστιανῶν, διαβάζει γονατιστὸς ὁ Τούρκος καὶ ἀκούει ὁ σουλτάνος, βλέποντας ὅτι μᾶς καταφρονεῖ τὸ ὀθωμανικὸν γένος καὶ σκοπεύει ὀλεθρον ἐναντίον μας πότε μ' ἕνα πότε μ' ἄλλον τρόπον, ἀπεφασίσαμεν σταθερῶς ἢ ν' ἀποθάνωμεν ὅλοι ἢ νὰ ἐλευθερωθῶμεν καὶ τούτου ἕνεκα βαστούμεν τὰ ὄπλα εἰς χεῖρας, ζητοῦντες τὰ δικαιώματά μας. Ὅντες λοιπὸν βέβαιοι ὅτι ὅλα τὰ χριστιανικὰ βασίλεια γνωρίζουν τὰ δίκαιά μας καὶ ὅχι μόνον δὲν θέλουν μᾶς ἐναντιωθῆν ἄλλὰ καὶ θέλουν μᾶς συνδράμη καὶ ὅτι ἔχουν εἰς μνήμην ὅτι οἱ ἔνδοξοι πρόγονοί μας ἐφάνησαν ποτὲ ὠφέλιμοι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ τοῦτο εἰδοποιούμεν τὴν ἐκλαμ

πρότητά σας καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ προσπαθήσετε νὰ εἴμεθα ὑπὸ τὴν εὐνοίαν καὶ προστασίαν τοῦ μεγάλου κράτους τούτου...»

— Σταμάτα, ὦρέ! Σταμάτα!, οὐρλιάζει ὁ Μαχμοῦτ καὶ ἀφρίζει ἀπὸ λύσσα. Δὲ θέλω ν' ἀκούσω περισσότερα! Ἄντε γκρεμίσου ἀπὸ μπροστά μου!

Ὁ ἀπεσταλμένος φεύγει τρέμοντας, εὐχριστημένος ποὺ γλύτωσε τὸ κεφάλι του, κι' ὁ σουλτάνος πηγαίνου ἔρχεται σὰν φυλακισμένο λιοντάρι στὸ κλουβί του. Ὑστερα ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς, χτυπάει τὸ βαρὺ μπρούτζινο τάσι ποὺ κρέμεται στὸν τοῖχο. Ἡ πόρτα ἀνοίγει κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς γενίτσαρους σωματοφύλακὲς του μπαίνει κάνοντας ἕνα βαθὺ τεμενᾶ, γεμάτος σεβασμὸ.

— Φώναξέ μου, ὦρέ, τὸν Ρεῖτ - ἐφένη!

Ἡ πόρτα ξανακλείνει καί, ὕστερα ἀπὸ μερικὰ λεπτά, ξανοίγει γιὰ νὰ μῆ ἕνας λιγνὸς καὶ κοντὸς ἀνθρωπάκος μὲ γυαλιὰ.

— Εἶσαι, ὦρέ, γιὰ δὲν εἶσαι ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας; τὸν ρωτᾷ.

— Εἶμαι, πολυχρονεμένε μου σουλτάνε, χάρις στὴ μεγαλοψυχία σου...

— Ἀφοῦ εἶσαι, ὦρέ, ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας τῆς Ἰσταμπούλ, γιατί δὲν πιάνεις ἐκεῖνον τὸν γκισοῦρ τὸν Ἀστρακάρη νὰ μοῦ τὸν φέρης νὰ τὸν κρεμάσω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χεῖρια;

— Τὸν κυνηγάμε, σουλτά-

νε μου, αλλά άκόμα δέν μπο-
ρούμε νά τόν πιάσουμε.

— Άερικό είναι, ώρέ μπου-
νταλάδες, και δέ μπορείτε νά
τόν πιάσετε; Φτού στά γένεια
σας! Πότε θά τόν πιάσετε,
ώρέ χαλβάδες; Όταν θά κά-
νη στάχτη και τó τελευταίο
καράβι τής άρμάδας μου;

Ό Ρεϊτ - έφέντης σκύβει
ταπεινά τó κεφάλι.

— Νά με συμπαθά ή Με-
γαλειότητά σου, πολυχρονεμέ-
νε Πατισάχ, λέει με φωνή πού
μόλις άκούγεται, αλλά ό γκια-
ούρ πού ζητάμε είναι ένας ά-
ληθινός σείτάν. (*) Όταν νο-
μίζουμε πώς τόν έχουμε στα
χέρια μας, χάνεται ξαφνικά
και φανερώνεται πάλι ξαφνικά
έκει πού δέν τó περιμένει κα-
νείς... Μά λογαριάζω πώς αύ-
τές τīs μέρες θά συλληφθή.
Τά δίχτυα είναι καλά άπλω-
μένα γύρω του και δέν θά μπο-
ρέση πιά νά ξεφύγη.

— Βορέθηκα νά τ' άκούω
αυτά!, μουγγρίζει ό Μαχ-
μούτ. Εϊστε ήλίθιοι όλοι σας.
Ντροπιάζετε τó Ίσλάμ!...
Πήγαυε άπό μπροστά μου νά
μη σέ βλέπω!

Η ΠΛΕΚΤΑΝΗ

ΑΛΛΑ ό Ρεϊτ - έφέντης
δέ σαλεύει άπό τή θέ-
σι του. Ό σουλτάνος
τόν κυττάζει παραξενεμένος.
Τά μάτια του στενεύουν και
τό βλέμμα του γεμίζει όργή.

— Δέν άκουσες, ώρέ, τί σου
είπα;

Έκείνος φέρνει τά χέρια

στό στήθος και ύποκλίνεται.

— Άκουσα, πολυχρονεμέ-
νε άφέντη μου. Άλλά ήθελα,
πρίν φύγω, νά άναφέρω κάτι
στόν Πατισάχ μου...

— Σάν τί, ώρέ;

— Ότι δέν είναι μονάχα ό
Άστρακάρης πού μάς κάνει
κακό. Υπάρχουν κι άλλοι χει-
ρότεροι, πού προδίδουν τή φι-
λία, με τήν όποία τούς τιμά
ό σουλτάνος.

Ό Μαχμούτ ζαρώνει τó
μούτρο του.

— Τί θέλεις νά πής; τόν
ρωτάει.

— Υπάρχουν φίδια χειρό-
τερα άπ' τόν σείτάν - γκια-
ούρ, πού μπαμπεδογαίνουν στο
σεράι και στη Μεγάλη Πόρ-
τα και χύνουν τó φαρμάκι τους
και χτυπάνε μπαμπεσικα τήν
Τουρκία...

Ό σουλτάνος τινάζεται όρ-
θός.

— Τί χαλεύεις, ώρέ, έκει;
Δέν καταλαβαίνω. Για ποιόν
μιλάς;

Ό κοντός άνθρωπάκος με
τά γυαλιά, χαμογελάει.

— Για τόν μεγάλο διερμη-
νέα τής Πόρτας, Πατισάχ,
λέει. Για τόν Κωνσταντή τόν
Μουρούζη...

Ό Μαχμούτ είναι σά νά δέ-
χτηκε ένα φοβερό χτύπημα
και κάνει έναν άπαισίο μορ-
φασισμό.

— Για μίλα καλά, ώρέ!,
μουγγρίζει.

— Μιλώ καλά, σουλτάνε
μου. Τήν άλήθεια σου λέω.

— Έχεις τίποτα, ώρέ, πού
νά τά αποδείχνει αυτό πού
μού λές;

(*) Διάβολος.

— Αυτή τη στιγμή δὲν ἔχω. Μὰ σὲ λίγες μέρες θὰ φέρω τὶς ἀποδείξεις.

— Ἄν δὲν τὶς φέρεις, ὦρέ, σοῦ παίρνω τὸ κεφάλι!, ἀφρίζει ὁ Μαχμούτ.

Ὁ Ρεῖτ - ἐφέντης κάνει ἕνα καινούργιο τεμενὰ καὶ βγαίνει χαμογελῶντας παράξενα. Ἐκεῖνο ποῦ ἤθελε νὰ πετύχη, τὸ κατάφερε. Ὁ σουλτάνος θὰ ξεχάσῃ τώρα τὸν Ἄστρακάρη καὶ θὰ βάζῃ ὅλη τὴν ὥρα τὸ Μουρούζη στὸ νοῦ του.

— Τὸ κεφάλι μου δὲν παίρνεται εὐκολά!, ψιθυρίζει μέσα ἀπ' τὰ δόντια του καθὼς φεύγει ἀπ' τὸ σεράι. Καλύτερα τὸ κεφάλι τοῦ Μουρούζη, παρά τὸ δικό μου...

Καί, καθὼς φτάνει στὸ γραφεῖο του, καλεῖ τὸν κατιση Ἰσταμποῦλ (*) καὶ καταστρώνουν μαζὶ τὸ σχέδιο. Εἶναι ἕνα σατανικό σχέδιο.

— Ἄν δὲν πετύχουμε, εἴμαστε χαμένοι, κατιση. Νὰ τὸ ξέρης!

— Θὰ πετύχουμε, ἐφέντη!, τὸν καθησυχάζει αὐτός.

Στις 4 Ἀπριλίου τὸ πρωὶ οἱ σφαγὲς ἀπ' τοὺς γενιτσαρῶν συνεχίζονται στὴν Πόλη. Οἱ δρόμοι εἶναι ἀνάστατοι καὶ τὰ σπίτια τῶν χριστιανῶν, ὅσα ὑπάρχουν ἀκόμα, καίγονται ἀπὸ τοὺς μεθυσμένους δερβίσηδες ποῦ, ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὄχλου, τρέχουν στοὺς ρωμέϊκους μαχαλάδες με ἄγριες κραυγές.

— Τὸ σπαθὶ τοῦ Προφήτη

ἀστράφτει καὶ πάλι νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἄπιστους!

Ὁ μεγάλος διερμηνέας Κωνσταντῖνος Μουρούζης βγαίνει αὐτὴ τὴν ὥρα ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ κατευθύνεται, ὅπως πάντα ψυχραίμος, στὴν ὑπηρεσία του. Μπροστὰ ὅμως στὸ ὑπουργεῖο ἕνας κακοντυμένος ἄνθρωπος τὸν πλησιάζει καὶ τοῦ παραδίνει μιὰ ἐπιστολή. Ἄνυποπτος ὁ Μουρούζης τὴν ἀνοίγει καὶ διαβάζει. Εἶναι ἕνα γράμμα ποῦ ἔχει τὴν ὑπογραφή τοῦ Ὑψηλάντη. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποῦ ρίχνει καταλαβαίνει πὼς πρόκειται γιὰ ἕνα πλαστὸ ἔγγραφο καὶ καταλαβαίνει τὴν πλεκτάνη. Τὸ γράμμα δὲν ἔχει τὰ συνθηματικά σημεῖα οὔτε ἀναφέρει πρῶθεντὰ τὴ λέξι «Ξενόγλωσσον Ξενοδοχεῖον». (*) Ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης εἶναι βέβαιος τώρα ὅτι πρόκειται γιὰ σκηνοθεσία.

— Ἦρθε ἡ ὥρα μου φαίνεται, λέει χαμογελῶντας πικρά. Οἱ Τούρκοι θέλουν νὰ με ξεκάνουν.

Μὲ τὸ πλαστὸ γράμμα τώρα στὴν τσέπη πηγαίνει στὸ γραφεῖο τοῦ Ρεῖτ - ἐφέντη. Ὁ ὑπουργὸς τῆς ἀστυνομίας τὸν ὑποδέχεται μ' ἕνα σατανικό χαμόγελο στὰ χεῖλη. Πίσω ἀπ' τὰ γυαλιά του ὅμως τὰ μάτια του ἀστράφτουν γεμάτα ἔχθρα.

— Διαμαρτύρομαι!, λέει ὁ Μουρούζης καὶ πετάει τὸ

(*) Ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας,

(*) Μ' αὐτὸ τὸ ὄνομα ἀνεφέροτο συνθηματικά ἡ Φιλικὴ Ἐταιρεία μεταξύ τῶν Ἑλλήνων πατριωτῶν.

γράμμα επάνω στο τραπέζι του. Κάποιος ή κάποιοι, που θέλουν να με συκοφαντούν στο Σουλτάνο, γράψανε αυτό το χαρτί. Σου το παραδίδω...

Ο Ρεϊτ - εφέντης, που ο ίδιος — όπως κατάλαβε ο αναγνώστης — έχει σκαρώσει όλη αυτή την ιστορία, κάνει τάχα πως διαβάζει με προσοχή την επιστολή.

— Μά φυσικά!, λέει. Θα πρόκειται για καιμιά άτιμιά των εχθρών σας. Να μείνετε ήσυχος. Μπορείτε να πάτε στην υπηρεσία σας...

Καθώς βγαίνει όμως απ' το γραφείο του Ρεϊτ - εφέντη, δυο γενίτσαροι τον πιάνουν. Ο Μουρούζης γίνεται χλωμός.

— Αυτό είναι άτιμιά!, φωνάζει.

Μά κανείς δεν έχει όρεξη να τον άκουση. Τον σέρνουν έξω και τον οδηγούν στις φυλακές. Την ίδια στιγμή ο πανούργος ύπουργός παρουσιάζεται στο Σουλτάνο.

— Έχω τίς άποδείξεις για τον Μουρούζη στα χέρια μου, λέει. Ορίστε.

Ο Μαχμούτ παίρνει το γράμμα που του δίνει και τὰ μάτια του σκοτεινιάζουν καθώς το διαβάσει.

— Γέμισε το σεράϊ από προδότες!, ούρλιάζει. Έμπρός! Άμέσως φέρτε τον στο γιάλη - κιόσκι. Θέλω μπροστά μου να του πάρουν το κεφάλι!

Μισή ώρα αργότερα, με τὰ χέρια δεμένα πίσω στη ράχη σέρνεται στο γιάλη - κιόσκι ο Κωνσταντίνος Μουρούζης. Βα δίζει υπερήφανα προς το μαρ

τυρικό θάνατο. Ψηλός, ωραίος, με ήρεμο πρόσωπο, κυττάζει με μάτια γεμάτα περιφρόνησι τούς τυράννους. Είναι εκεί ο σουλτάνος Μαχμούτ, ο Ρεϊτ - εφέντης με το σατανικό χαμόγελο στα χείλη, και οι άλλοι ύπουργοί και άξιωματούχοι του παλατιού.

— Όμολόγησε, ώρε άχαρίστε γκιαούρ, του λέει ο σουλτάνος, ποιους έχεις παρέα έδω στο Ίσταμπούλ;

— Αυτό δεν θα το μάθης ποτέ από το στόμα μου!, άποκρίνεται εκείνος.

— Έλαβες, ώρε, η όχι το γράμμα από τους συνωμότες;

— Το γράμμα που σου διαβάσανε ήταν ψεύτικο. Μά ταχτικά λάβαινα άλλα γράμματα, άληθινά και γνήσια που μου δίνανε οδηγίες να έργαστώ για την έλευθερία του Γένους μου!

— Και σύ, ώρε;

— Έγώ εργάστηκα για την έλευθερία των Γραικών!

— Το παραδέχεσαι λοιπόν;

— Ναί.

— Κι' ό σεϊτάν Άστρακάρης, ώρε, που καιεί τὰ καράβια μου ήτανε φίλος σου;

Ο Μουρούζης χαμογελάει.

— Τέτοιους Άστρακάρηδες, μικρούς και μεγάλους μπουρλοτιήρηδες, έχει χιλιάδες σήμερα η Έλλάδα. Κι' ό καθένας απ' αυτούς άξίζει όσο δεν άξίζουν οι έκατό καπουδάν - πασάδες σου! Αυτόι θα κάσουν όλακερη την άρμάδα σου!

— Κόφτε τον, ώρε, να μην τον άκούω!, ούρλιάζει ο Μαχ-

μού! Πάρτε του τὸ κεφάλι νὰ πάψη νὰ μιλάη ἔτσι φαρμακερά.

Ἔχει γίνεи κίτρινος καὶ φοβάται. Ἐνας παρὰξενος φόβος τοῦ γεμίζει τὸ αἷμα καὶ τρέμει. Τὰ λόγια τοῦ Μουρούζη ἀντηχοῦν στ' αὐτιά του προφητικά. Ὁ Ἕλληνας τὸν κυττάζει μὲ περιφρόνησι.

— Σουλτάνε αἰμοδόρε! Σουλτάνε ἄδικε! Σουλτάνε ἄθλιε!, τοῦ λέει. Ἐφτάσε ἡ τελευταία ὥρα τῆς βασιλείας σου. Ὁ Θεὸς καὶ τὸ Γένος μου θὰ σὲ τιμωρήσουν!

Κάτι θέλει νὰ πῆ ἀκόμα. Μὰ δὲν τὸν ἀφίνοιν. Σὰν λυσσασμένα ἀγρίμια πέφτουν ἀπᾶνω του ὁ δῆμιος καὶ οἱ βοηθοὶ του. Τὸν τραβάνε καὶ τὸν ρίχνουν καταγῆς κι' ὕστερα τὸν ὑποχρεώνουν νὰ γονατίσῃ καὶ ν' ἀκοιμπήσῃ τὸ κεφάλι του σ' ἓνα χοντρὸ κούτσουρο. Ὁ Μουρούζης κλείνει τὰ μάτια καὶ ψιθυρίζει μιὰ προσευχή. Ὁ δῆμιος ἀνασηκώνει τὸ τσεκούρι καὶ τὸ κατεβάζει μὲ δύναμι στο λαϊμό του. Τὸ κεφάλι τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζη κατακυλάει στὸ χῶμα μακριὰ ἀπὸ τὸ κορμί του ποὺ σπαράζει. Τὰ μάτια ὅμως, ζωντανὰ γιὰ μερικὲς στιγμὲς ἀκόμα, μένουν καρφωμένα στὸ πρόσωπο τοῦ σουλτάνου, γεμάτα ἀπειλή καὶ φοβέρα. Κι' ὁ Μαχμούτ νοιώθει ἓνα δυνατό χτυποκάρδι νὰ τὸν κυριεύη...

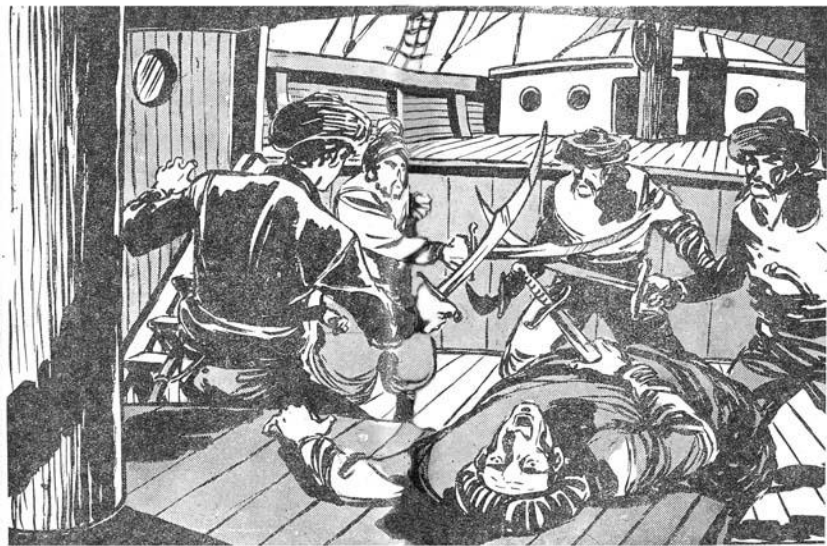
— Θεριὰ ἀνήμερα, ὦρέ, εἶναι οἱ γκιαουρήδες!, λέει. Ἄν ἔχῃ πολλοὺς τέτοιους ὁ Μωρητῆς καὶ ἡ Ρούμελη, χάθηκε τὸ Ἰσλάμ!

Ο ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Ο ΝΙΚΗΤΑΣ Ἀστρακάρης κι' ὁ ἀχώριστος συντροφός του ὁ Γεράσιμος Στραπάτσος, καθηφορίζουν μὲ προφυλάξεις τὰ στενὰ καλντεριμια τοῦ Τοπχανέ. Αὐτὲς τὶς τελευταῖες μέρες, σ' αὐτὰ τὰ μέρη, οἱ περιπολίες εἶναι πυκνὲς γιὰτὶ ὀλάκερη ἡ Ἰσταμποῦλ βρίσκεται στὸ πόδι. Οἱ ἀνατινάξεις καρabiῶν συνεχίζονται καὶ κάθε νύχτα θεόρατες γλώσσες φωτιάς σκεπάζουν τὸ Βόσπορο καὶ στέλνουν στὸ βυθὸ τὰ τούρκικα μεταγωγικά. Μπαρούτια καὶ μπάλες, ὅπλα καὶ στρατιῶτες, ποὺ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν ἐπαναστατημένη Ἑλλάδα, χάνονται ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη καὶ βρίσκουν ὑγρὸ τάφο στὴ θάλασσα.

Οἱ δυὸ τολμηροὶ Ἕλληνες, ὀγνώριστοι κάτω ἀπὸ τὰ τούρκικα ρούχα βαστάζων τοῦ λιμανιοῦ ποὺ φοροῦνε, φτάνουν σ' ἓνα στενὸ ἔρημο δρόμο καὶ στέκουν ἔξω ἀπὸ μιὰ χοιμηλὴ πόρτα. Εἶναι ἡ πίσω πόρτα τοῦ Ἀχμέτ - καφενέ, ποὺ τούτη τὴν ὥρα εἶναι κλειστός. Ἀλλὰ ξέρουν πὼς κάποιος ἐδῶ μέσα τοὺς περιμένει. Τὸ ἀπόγευμα πῆραν ἓνα σημεῖωμα μὲ δυὸ λόγια. «Ἐλάτε ἀπόψε. Ἀνάγκη νὰ σὰς μιλήσω. Ἀχμέτ».

Τὸ παιδί κι' ὁ Στραπάτσος ξέρουν πὰς ὁ φλογερὸς Ἕλληνας πατριώτης, ποὺ κρύβεται κάτω ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὄνομα καὶ ξεγυλάει τοὺς Τούρκους,

**Τό Έλληνόπουλο καί ό Στοαπάτσος διασταυρώνουν τά σπαθιά τους
μέ τούς Τούρκους σ' ένα σκληρό καί άρισσο άγώνα.**

κάτι σοβαρό πρέπει να έχει να τους πη για να τους καλή κοντά του. Χτυπούν τρεις φορές συνηματικά την πόρτα και περιμένουν. Μά δεν παίρνουν απάντησι. Ξαναχτυπούν. Άλλά και αυτή τή φορά δεν ακούνε τίποτα.

— Θ' άργήσαμε κι' έφυγε!, λέει ό Στραπάτσος. Βαρέθηκε να περιμένη.

Ό Νικήτας όμως δεν έχει τήν ίδια γνώμη. Ξαναχτυπάει.

— Αυτό είναι πολύ παράξενο!, ψιθυρίζει. Ό Άχμέτ πάντα ήταν έν τάξει στίς συναντήσεις που μάς ώριζε.

Καθώς μιλάει όμως, άκουμπάει στήν πόρτα και τότε μ' έκπληξι του προσέχει πώς είναι άνοιχτή. Τό χαμηλό πορτάκι ύποχωρει πρός τά μέσα.

— Ναι και κάτι άλλο παράξενο άκόμα!, λέει ό Στραπάτσος. Ό Άχμέτ ποτέ δεν άφίνει άνοιχτή τήν πόρτα του. Κάτι πρέπει να συμβαίνει.

Μιά άόριστη άνησυχία τρυπώνει στίς καρδιές τους. Πρέπει να μάθουν. Τό Έλληνόπουλο σπρώχνει τήν πόρτα και περνάει τό κατώφλι. Άκολουθεί ό κοντόχοντρος Κεφαλλονίτης. Τό σκοτάδι είναι πηχτό, άλλά δεν είναι ή πρώτη φορά που έρχονται έδώ και ξερον καλά τό δρόμο. Άνεβαίνουν ψηλαφητά μιά στενή ξύλινη σκάλα, περνούν ένα διάδρομο και μπαίνουν σ' ένα στενό καμαράκι, όπου γίνονταν οι συναντήσεις τους άλλοτε. Καθώς φτάνουν όμως σ' αυτή τήν κάμαρη, στέκουν άσάλευτοι και νοιώθουν ένα

δυνατό ρίγος να διαπερνάη τά καρδιά τους. Ένα σιγαλό βογγητό άκούγεται. Τό παιδί φουχτιάζει τό πιστόλι του.

— Δεξιά στον τοίχο, Γεράσιμε, κρέμεται ό λύχνος, λέει. Άναφέ τον να δούμε τί γίνεται έδώ μέσα.

Ό Στραπάτσος, ψάχνοντας στα σκοτεινά, βρίσκει τόν λύχνο και τόν ανάβει. Σχεδόν άμέσως όμως, μόλις τό άδύνατο φώς σκορπίζεται στήν κάμαρη, άφίνουν κι' οι δυο μιά κραυγή. Κάτω στο πάτωμα, ξαπλωμένος φαρδύς - πλατύς, μέσα σε μιά λιμνη από αίμα, βρίσκεται ό Άχμέτ! Τό παιδί γονατίζει κοντά του. Ένα μαχαίρι είναι κορφωμένο στο στήθος του κατά τό μέρος τής καρδιάς.

— Τόν σκοτώσανε!, λέει με φωνή που μόλις άκούγεται.

Όμως όχι, δεν είναι νεκρός ό Άχμέτ. Ένα σιγαλό βογγητό φτάνει πάλι στ' αυτιά τους. Τό παιδί πιάνει τό σφυγμό του. Η καρδιά δεν έχει σταματήσει. Χτυπάει άργά, ξεψυχισμένα, μά χτυπάει. Είναι ζωντανός. Προσπαθεί τώρα να τόν άνασηκώσει, να τόν βοηθήσει. Τό μαχαίρι που είναι κορφωμένο στο στήθος του δεν τολμάει να τ' άγγίξη. Αυτό μπορεί να του φέρη μιά φοβερή αίμορραγία, να πεθάνη, μέσα σε λίγα λεπτά.

— Άν είχαμε ένα γιατρό!, λέει.

Ό Άχμέτ άνοίγει τά μάτια. Ένα πικρό χαμόγελο σχεδιάζεται στο χλωμό πρό-

σώπό του. Τόν άκούει πού μιλάει.

— 'Αχμέτ!, του λέει ό Νικήτας. Κάνε κουράγιο!

'Εκείνος κουνάει τó κεφάλι.

— Είναι άργά πιά!, ψιθυρίζει.

— Πές μας τί σου συνέβη; ρωτάει με άγωνία τó παιδί.

— "Ενας προδότης κυκλοφορεί ανάμεσά μας, άποκρίνεται εκείνος με ξεψυχισμένη φωνή. Προσέχτε. Κινδυνεύετε. 'Εγώ καταλαβαίνω πώς θά πεθάνω. 'Εσείς φυλαχτήτε!

— Ποίός είναι; ρωτάει ό Στραπάτσος πού έχει σκύψει τώρα κι' αυτός κοντά του και νοιώθει μέσα του νά φουντώνη ένας άγριος θυμός. Ποίός είναι; Πές μας τ' όνομά του...

— Πώς τον λένε; ρωτάει τó παιδί με άγωνία.

— Μάθατε πώς άποκεφάλισαν τόν Μουρούζη; ψιθυρίζει ό 'Αχμέτ. "Ενας ρωμηός άγορασμένος άπό τόν Ρεϊτ - έφέντη έγινε ή άφορμή. Αυτός πρόδωσε τόν Κωνσταντίνο Μουρούζη και του έσπασαν παγίδα. Μέχρι προχτές περνούσε για δικός μας και τόν έμπιστευόμουνα. "Ομως σήμερα έμαθα πώς αυτός ήταν τού έστειλε στο θάνατο τόν μεγάλο διερμηνέα. Πρίν μιá ώρα τόν βρήκα έδώ μέσα νά σκαλίζη τά χαρτιά τής Φιλικής, πού είχα στη μυστική κρύπτη. "Όταν τόν είδα τάχασα. Ρίχτηκα άπάνω του. Μά πρόφτασε και με χτύπησε.

— Πώς τόν λένε; ξαναρωτάει τó παιδί.

— Γιώργη Καρδή, τόν λένε. Φυλαχτήτε άπ' αυτόν. Σάς έχει δη νά κουβεντιάζετε μαζί μου και σίγουρα ξερεί ποιόί είστε. Οί Τούρκοι έχουν έπικηρύξει χιλιάδες γρόσια τά κεφάλια σας κι' αυτός δέ θ' άφήση τήν εύκαιρία νά πάη χαμένη. Είμαι σίγουρος πώς θά γυρίση σέ λίγο έδώ με τούς Γενίτσαρους.

— 'Ο Καρδής!, λέει με σφιχτά δόντια ό Στραπάτσος. Ξέρω ποιός είναι.

— Πού μπορούμε νά τόν βρούμε; ρωτάει ό Νικήτας.

'Ο 'Αχμέτ κάνει μιá προσπάθεια άκόμα νά μιλήση, μα δέν μπορεί. Τά χείλη κινούνται, αλλά καψμιá λέξι δέ βγαίνει άπό τó στόμα του. "Υστερα, τινάζεται άπότομα σά νά τόν χτύπησε κεραυνός, όνοιγοκλείνει τά μάτια και μένει ασάλευτος.

— 'Αχμέτ!, ξεφωνίζει τó παιδί.

Μα οί νεκροί δέν μιλούν.

— Πέθανε!, λέει ό Στραπάτσος.

Και ξεροβήχει, έτοιμος ν' άρχίση τίσ ψαλμωδίες του. Μα αυτή τή φορά ή νεκρώσιμη άκολουθία είναι για έναν "Ελληνα πατριώτη και τά μάτια του κοντόχοντρου Κεφαλλονίτη είναι βουρκωμένα.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ

ΚΑΙ τότε μιá βροντερή κραυγή άντηχεί ξαφνικά σ' αυτά τους;

— 'Απάνω τά χέρια, ώρέ!

Παραδοθήτε γιατί σάς χαλάω!

Ἡ φωνὴ ἔρχεται ἀπὸ τὸ ἀνοιγμά τῆς πόρτας καὶ ὁ Στραπάτσος γυρίζει ξαφνιασμένος πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ σταματᾷ τις ψαλμωδίες. Γουρλώνει τὰ δαικρυσμένα του μάτια καὶ κολλάει τῇ ράχη στὸν τοῖχο. Ταυτόχρονα, τὸ παιδί, πού βρίσκεται ἀκόμα γονατιστὸ πλάι στὸν νεκρὸ Ἀχμέτ, τινάζεται ὀρθὸ καὶ φουχτιάζει τῇ λαβῇ τοῦ πιστολιοῦ του.

— Δὲν ἀκούσατε, ὦρέ, τί σάς εἶπα;

Ἐκεῖνος πού διατάζει εἶναι ἓνας γενίτσαρος καὶ κάμποσοι στρατιῶτες. Μπαίνουν μέσα στὴν κόμαρη μετὰ χατζάρια στὰ χέρια καὶ τὰ μάτια τους εἶναι γεμάτα ἔχθρα καὶ ἀπειλή. Ὁ Νικήτας κάνει δυὸ δῆματα πρὸς τὰ πίσω.

— Τί θέλετε; ρωτᾷ καὶ ὑποκρίνεται τὸν τρομαγμένο. Ἄν ψάχνετε γιὰ τὸν φονιά τοῦ Ἀχμέτ μπέη, ἔμεῖς εἴμαστε ἀθῶοι. Πρὶν λίγα λεφτὰ πού ἤρθαμε, τὸν βρήκαμε ὅπως τὸν βλέπετε.

— Σταμάτα τὶς κουταμάρες, Ἀστρακάρη, καὶ πάψε νὰ γαργαλᾷς τὴν κουμπούρα σου!, τὸν κόβει ὁ Τούρκος. Ξέροουμε ποιοὶ εἶστε καὶ τί ζητᾷτε ἐδῶ. Ἀπάνω τὰ χέρια!

Καί, καθὼς μιλάει, ζυγώνει κραδαίνοντας τὸ χατζάρι του ἀπειλητικὰ. Τὸ χέρι τοῦ Ἑλληνόπουλου κάνει τότε μιὰ ξαφνικὴ κίνησι καὶ δυὸ ἀπάνωτεις βροντὲς συγκλονίζουν τὴν κόμαρη. Ἡ διμούτσουνη πι-

στόλα του στέλνει κατὰ τὴν πόρτα δυὸ καφτὰ μολύβια καὶ ὁ γενίτσαρος πού μιλάει χορηγῆδαί σα μεθυσμένος δερβίσης, παίρνει μιὰ βόλτα πάνω στὶς φτέρνες του καὶ πέφτει βγάζοντας ἓνα βογγητὸ στὸ πάτωμα. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Στραπάτσος σαλτῶρει πλάγια καὶ τραβᾷ τὸ γιαταγάκι του.

— Πίσω, ὦρέ Τουρκαλάδες, γιατί σάς ἔφαγα τὸ μάτι!, οὐρλιάζει.

Ἐκεῖνοι ὅμως, πού ξαφνιασμένοι ἀπ' τὴν κεραυνοβόλα ἐπίθεσι ἔχουν μείνει γιὰ μερικὰ δευτερόλεπτα σὰν χαμένοι, συνέρχονται καὶ μουντάρουν. Ὁ Νικήτας σκύβει γιὰ ν' ἀποφύγει μιὰ σπαθιά καὶ ἡ λεπίδα σφυρίζει πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του. Ταυτόχρονα, τραβᾷ τὸ γιαταγάκι του καὶ μετὰ μιὰ σβέλτη κίνησι στέλνει πρὸς τὸ μέρος τῶν Τούρκων τὸ μικρὸ τραπέζι πού βρίσκεται πλάι του. Ὁ λύχνος πού εἶναι ἀκουμπισμένος πάνω σ' αὐτὸ πέφτει στὸ πάτωμα, σβύνει καὶ ἡ κόμαρη βυθίζεται σ' ἓνα πηχτὸ σκοτάδι.

— Μοῦ χάλασε τὴ δουλειά!, ἀκούγεται νὰ γκρινιάζη ὁ Στραπάτσος.

Τὸ παιδί δὲν προσέχει, οὔτε καταλαβαίνει τί θέλει νὰ πῇ ὁ σύντροφός του. Μ' ἓνα πήδημα ἀφήνει τὴ θέσι του ἄδεια καὶ τὸ ἀμέσως ἐπόμενο δευτερόλεπτο οἱ Τούρκοι πού μουντάρουν ἀπάνω του τρυποῦν μετὰ χατζάρια τους τὸν ἄερα καὶ σπᾶνε τὰ μούτρα τους στὸν τοῖχο. Μονομιάς, ἀ-

κούγονται μερικές πινηχτές κραυγές. Ο Νικήτας, που βρίσκεται τώρα στη ράχη των Τούρκων, τους αϊφνιδιάζει και τὸ σπαθί του διαγράφει θανάσιμα τόξα στὸ σκοτάδι. Ἄλλα κι' ὁ Στραπάτσος δὲν μένει ἀργός. Τὸ γιαταγάνι του ἀνεβασκατεβαίνει σὸν μπαλτάς καὶ τσακίζει ὅ,τι βρίσκεται ἐμπρός του.

— Πρὸς τὴν πόρτα, Γεράσιμε!, διατάζει τὸ Ἑλληνόπουλο.

— Ἐν τάξει, μικρέ!, ἀποκρίνεται ὁ κοντόχοντρος Κεφαλλονίτης. Τώρα εἶμαι ἕτοιμος.

Γλυστροῦν πρὸς τὴν πόρτα χτυπώντας δεξιὰ κι' ἀριστερά, περνοῦν τὸ κατώφλι καὶ θγαίνουन στὸ διάδρομο. Ἄντὶ ὅμως νὰ τρέξουν πρὸς τὴ σκάλα, κάνουν μιά κλίση πρὸς τὰ δεξιὰ, φτάνουन στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου καὶ στέκουν. Ἄπὸ ἐδῶ πού βρίσκονται ἀκοῦνε τοὺς ἀλλαλαγμοὺς τῶν Τούρκων καὶ τὶς βλαστήμιες τους. Μέσα στὸ σκοτάδι, μὴ βλέποντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἀλληλοχτυπιούνται μὲ τὰ χατζάρια τους, νομίζοντας πὼς χτυποῦν τοὺς δυὸ Ἑλληνες. Ὑστερα μιά φωνὴ φτάνει στ' αὐτιά τους:

— Στραβομάρα πάθατε, ὦρέ; Οἱ γκιαούρηδες τὸ σκάσανε κιόλας ἀπ' τὴ σκάλα. Ἐλάτε νὰ τοὺς προφτάσουμε.

— Τὴν πάθανε!, λέει μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ Νικήτας.

Ἄκοῦνε τὸ ποδοβολητὸ τῶν Τούρκων πού κατεβαίνουन τὴ

σκάλα τρέχοντας πρὸς τὸ ἐρόμο.

— Ἐν τάξει!, μουγγρίζει ὁ Στραπάτσος.

— Ἔλα μαζί μου!, διατάζει τὸ παιδί.

Ἀφήνουन τὸ διάδρομο—ξέρουन καλὰ τὰ κατατόπια τοῦ Ἀχμέτ καφενέ — μπαίνουन σὲ μίαν ἄλλη κάμαρη, ἀνεβαίνουन μιά σκάλα, κατεβαίνουन μίαν ἄλλη καὶ φτάνουन στὴν κυρία εἴσοδο τοῦ μαγαζιοῦ. Ἀφουγκράζονται. Ἦσυχία. Αὐτὸς ὁ δρόμος πού φέρνει στὴν παραλία εἶναι ἔρημος. Τὸ παιδί ἀνασηκώνει τὴν ἀμπάρα τῆς πόρτας καὶ τὴν ἀνοίγει ἀργὰ καὶ μὲ προφυλάξεις.

— Ἄντε, νὰ; φεύγομε!, λέει.

— Καὶ αὐτὸν ἐδῶ τί θὰ τὸν κάνουμε; ρωτᾶει ὁ Στραπάτσος.

Τὸ παιδί γυρίζει καὶ τὸν κυττάζει. Δὲν καταλαβαίνει γιὰ δεύτερη φορὰ ἀπόψε τί τοῦ λέει ὁ σύντροφός του. Καὶ ξαφνικὰ τὰ μάτια του στρογγυλεύουन ἀπὸ τὴν ἐκπληξι. Μέσα στὴ θαμπὴ ἀνταύγεια πού στέλνουन τὰ ἀστρα, βλέπει πὼς ὁ Στραπάτσος δὲν εἶναι μόνος. Σέρνει μαζί του κι' ἕναν λιγνὸ κακομούτσουνο ἄνθρωπο. Τὸ πρόσωπό του δὲ μπορεῖ νὰ τὸ ξεχωρίση καθαρά, γιὰτὶ ἡ φορβειὰ παλάμη τοῦ κοντόχοντρο Κεφαλλονίτη σκεπάζει σχεδὸν τὸ μισό, καθὼς τοῦ κρατᾶει κλειστὸ τὸ στόμα...

— Ποίος εἶναι αὐτός; ρω-

τάει παραξενεσμένος ο Νικήτας.

— 'Ο φίλος μας ο Γιώργης ο Καρδής!, άποκρίνεται εκείνος χαμογελώντας. Αύτος έφερε τους Τουρκαλάδες στην κάμαρη του 'Αχμέτ. 'Αφού πρώτα τον σκότωσε, ήρθε κατόπιν ν' άποτελειώσει το θεάρεστο έργο του. Τόν είχα δη κάμποσες φορές στον καφενέ με τον 'Αχμέτ και δέ μ' άρέσανε τὰ μούτρα του. Καί δέ γελάστηκα. 'Απόψε, πού τον είδα λοιπόν ανάμεσα στους Τούρκους, τον σβέρκωσα! Λίγο άκόμα και θά μου ξέφευγε, όταν έσβυσες τόσο άπότομα τὸ λύχνο. 'Αλλά και μέσα στο σκοτάδι τὰ κατάφερα.

Γυρίζει τώρα πρὸς τὸ μέρος του αΐχμαλώτου του.

— Γιατί τὸν σκότωσες, ὦρέ, τὸν 'Αχμέτ; τὸν ρωτάει. 'Εκείνος, κάνει πὼς κλαίει.

— Σου ὀρκίζομαι, έφέντη! Ψέματα εἶναι...

— Καί τί δουλειά εἶχες, ὦρέ, με τούς Τουρκαλάδες; ρωτάει τώρα ὁ Νικήτας.

— Με τὸ ζόρι με φέρανε, καπετάνιο μου! 'Εγὼ εἶμαι χριστιανός. Μπορῶ νὰ γίνω ἔνωσ με τούς Τούρκους;

Καθὼς μιλάει ὁμως τώρα και ὁ Στραπάτσος δὲν τὸν κρατάει πιά, φέρνει τὸ χέρι κάτω ἀπὸ τὴν κλεμπία του.

— Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, μὴ με χαλάσετε!, παρακαλάει κλασιάρικα. Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ σκοτώσετε ἕνα χριστιανό, πού δὲν ἔβλαψε οὔτε μερμηγκι;

— Ψέματα, τότε, ὦρέ, μας εἶπε ὁ 'Αχμέτ;

— Ψέματα, άφέντες μου! Καί, πρὶν τελειώσει τὴν κουβέντα του, τραβάει τὸ χέρι ἔξω ἀπὸ τὴν κλεμπία του και μέσα στὸ μισοσκοτάδο ἀστράφτει μιὰ γλώσσα φωτιάς. Με μιὰ άστραπιαία κίνηση ἔχει τραβήξει τὸ πιστόλι του και πυροβολεί. 'Η σφαῖρα περνάει σφυρίζοντας μισὸ χιλιόστο πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ Νικήτα.

— Φίδι φαρμακερό!, μουγγρίζει τὸ 'Ελληνόπουλο.

Και σαλτάρει πλάγια, γιατί μιὰ δεύτερη γλώσσα φωτιάς βγαίνει ἀπ' τὸ πιστόλι τοῦ προδότη. 'Αλλά και αὐτὴ ἡ σφαῖρα πάει χαμένη. Τραπάει τὸν ἄερα και καρφώνεται στὸν ἀπέναντι τοῖχο.

— 'Οχιά!, οὐρλιάζει ὁ Στραπάτσος. Αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία μπαμπεσιά πού ἔκανες!

Και μ' ἕνα πήδημα λιονταριοῦ μουντάρει ἀπάνω του. Τὸ γιαταγάνι του πέφτει σὰν καρμανιόλα και συντρίβει τὸ σβέρκο τοῦ Καρδῆ. 'Ο προδότης παραπατάει σὰ μεθυσμένος, κάνει δυὸ δήματα πρὸς τὰ πίσω και σωριάζεται...

— Δὲν θὰ τὸν ψάλης; ρωτάει τὸ παιδί χαμογελώντας, καθὼς βλέπει τὸ Στραπάτσος νὰ βάξει τὸ σπαθί του στὴ θήκη του και νὰ προχωρή πρὸς τὴν πόρτα. "Ετσι θὰ τὸν αφήσης;

— Οἱ προδότες εἶναι χειρότεροι ἀπ' τούς Τούρκους!

ἀποκρίνεται αὐτός σοβαρά.
Πάμε νὰ φύγοιμε...

ΧΡΙΣΤΟΣ
ΑΝΕΣΤΗ

ΣΤΙΣ 3 Ἀπριλίου τὰ με-
σάνυχτα—Μεγάλο Σάβ-
βατο — ὁ κράχτης (*:
εἰδοποιεῖ τοὺς χριστιανούς
πὼς θὰ γίνῃ, ὅπως κάθε χρό-
νο, ἡ Ἀνάστασι στὸ ναὸ τοῦ
Πατριαρχείου. Μέσα στὴ φο-
δερὴ τρομοκρατία καὶ τὶς
σφαγῆς ποὺ ἐπικρατοῦν ἐκεῖ-
νες τὶς μέρες στὴν Πόλη, ἡ
Ἐκκλησία ὀρθῶς συνεχίζει τὴ
μεγάλῃ ἀποστολὴ της. Πρὶν
μερικὲς ὥρες ἀποκεφάλισαν
δύο ἱερεῖς τῆς Μεγάλῃς Ἐκ-
κλησίας. Τὰ αἵματα ἀπ' τὶς
σφαγῆς τῶν παιδιῶν καὶ τῶν
γυναικῶν εἶναι νωπὰ ἀκόμα
στοὺς δρόμους. Τὰ καιμμένα
σπίτια τῶν Χριστιανῶν καπνί-
ζουν καὶ μέσα στὰ ἐρείπια
σαπίζουν τὰ μισοκαιμμένα
πώματα τῶν θυμάτων. Ὅμως
οἱ χριστιανοὶ τῆς Πόλης —
ὅσοι ἀπομένουν ζωντανοὶ —
θὰ γιορτάσουν ἀπόψε μὲ δα-
κρυσιμένα μάτια τὴν Ἀνάστα-
σι τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ προ-
σευχηθοῦν γονατιστοὶ στὰ πό-
δια του νὰ λυπηθῇ καὶ νὰ βοη-
θήσῃ τοὺς σκλαβωμένους Γραι-
κοὺς ποὺ ξεσηκώθηκαν γιὰ τὴ
λευτεριά τους.

Ἀπὸ νωρίς, πέντε χιλιάδες
γενίτσαροι εἶναι σκορπισμέ-
νοι ἐδῶ κι' ἐκεῖ μέσα στὴ με-
γάλῃ περιοχῇ τῶν Πατριορ-
χείων. Τριγυρνοὺν στοὺς δρό-

μους τοῦ Φαναριοῦ μέχρι τὴν
ἐνορία τοῦ Ἁγίου Δημήτρη
τῆς Ξυλόπορτας καὶ τοῦ Μπα-
λατᾶ, ἀλλὰ δὲν ἐνοχλοῦν κα-
νένα...

Οἱ χριστιανοὶ περνοῦν ἀνε-
νόηλοι ἀνάμεσά τους καὶ
γεμίζουν τὴν ἐκκλησία. Ὁ Νι-
κήτας Ἀστρακάρης κι' ὁ Γε-
ράσιμος Στραπάτσος ἔχουν
φτάσει κόμπωση ὡρα νωρί-
τερα ἐκεῖ καὶ κανεὶς δὲν τοὺς
προσέχει.

— Τὸ εἶχα τάμα, λέει ὁ
κοντόχοντρος Κεφαλλωνίτης,
νὰ λειτουργηθῶ μιὰ φορὰ του-
λάχιστο στὴ ζωῇ μου στὸ Πα-
τριαρχεῖο. Καὶ νὰ ποῦ τὸ κα-
τάφερα. Ἀλλὰ τὸ μεγάλο ὀ-
κειρό μου δὲ θὰ γίνῃ ποτέ...

— Ποιὸ ὄνειρό σου, Γερά-
σιμε; ρωτᾷ παραξενεμένο τὸ
παιδί.

— Ἦθελα νὰ διορισθῶ δε-
ξιὸς ψάλτης σ' αὐτὴ τὴν ἐκ-
κλησία!, ἀναστενάζει. Ἀλλὰ
τὰ πράγματα ἦρθαν ἀνάπο-
δα. Σκόνταψα ἐπάνω στὴν ἐ-
πανάστασι καὶ ἡ πατρίδα
χρειάζεται τώρα πολεμιστῆς
κι' ὄχι ψάλτης...

Ἡ λειτουργία ποὺ ἀρχίζει
σὲ λίγο εἶναι κάτι τὸ ὑπέρο-
χο καὶ καὶ συγκινητικὸ μαζί.
Ὁ ἴδιος ὁ Πατριάρχης Γρη-
γόριος ὁ Ε', μεγαλοπρεπῆς
μέσα στὴ γεμάτῃ χρυσάφια
στολὴ του, ἀνάμεσα σὲ δώδε-
κα ἄλλους δεσποτάδες, χορο-
στατεῖ. Τὰ μάτια τῶν χρι-
στιανῶν εἶναι γεμάτα δάκρυα
καί, ὅταν φέλνουν τὸ Χριστὸς
Ἀνέστη, ὀλόκληρο τὸ ἐκκλη-
σίασμα συνοδεύει μὲ συγκί-
νησι. Οἱ σκέψεις ὅλων εἶναι

(*) Δὲν ἐπέτοσαν ποτέ οἱ
Τρῦκοι τὶς κωδωνοκρουσιές
κόαχτης ἦταν ἓνα εἶδος ντελάλη.

στην αναστασι του Γένους.

Δυό ώρες αργότερα ή λειτουργια τελειώνει και οι χριστιανοί με τὸ "Αγιο Φῶς στα μικρά φαναράκια τους ξεχύνονται στους δρόμους, επιστρέφοντας στα σπίτια τους.

— "Εμείς δὲ θὰ φύγουμε; ρωτάει ὁ Σπριπάτσος. Ξημερώνει.

— "Όχι, πρὶν δοῦμε τὸν Πατριάρχη, ἀποκρίνεται ὁ Νικήτας. Ὑστερα ἀπὸ δυό μέρες κατεβαίνει ἀπ' τὴν Ὀντέσσα τὸ ὑδρέϊκο καὶ μπαρκάρουμε. Δὲ γίνεται νὰ φύγουμε χωρὶς νὰ τοῦ φιλῆσουμε τὸ χέρι.

"Όταν ἀδειάζη ἡ ἐκκλησία, τὸ παιδί κι' ὁ σύντροφός του ἀνεβαίνουν στὸ Πατριαρχεῖο, λένε ποιοί εἶναι στὸν Πρωτοσύγκελο κι' ἐκεῖνος τοὺς ὀδη-

γεῖ στὸν Πατριάρχη. Θεέ μου τί ἀλλαγὴ! Ὁ Ἄστρακάρης τῶρα, ποὺ βλέπει ἀπὸ κοντὰ χωρὶς τὰ χρυσὰ ἀμφια τὸν Πατριάρχη, τρεμάζει νὰ τὸν ἀναγνωρίση! Πόσο ἔχει καταβληθῆ μέσα σὲ λίγες μέρες! Βαθεῖα χαντάκια ἔχει σκάψει ἡ ἀγωνία στὸ πρόσωπό του καὶ τὸ μάτια του εἶναι γεμάτα θλίψη. Χαμογελοῖ μὲ τὸν λυγρὸν βλέπει.

— Φεύγουμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, δέσποτα, τοῦ λέει ὁ Νικήτας. "Αν ἔχετε καμμιά γραφή νὰ μᾶς δώσετε γιὰ τὸν Μισρούλη ἢ γιὰ τὸν Παπαφλέσσα...

Ὁ Γρηγόριος ἀνασηκᾶνε τοὺς ὤμους.

— Μωῦχα τὴν εὐχή μου καὶ τὴν εὐλογία μου στέλνω

"Ένας κακοντυμένος Τούρκος πλησιάζει τὸν Μισρούλη...

Τὸ Ἑλληνόπουλο καὶ ὁ Στραπᾶ τρεῖς βρισκόνται τώρα στὰ γέφια τῶν γενιτσάρων καὶ μονάχα ἓν αὐθῦμα μπορεῖ νὰ τοὺς σώσῃ...

στὰ ὄπλα τους, νὰ ξεσκλαβώσουν μιὰ ὥρα νωρίτερα τὸ Γένος, λέει. Αὐτὸ νὰ τοὺς πῆτε. Νὰ μὴ γκιωτέψουν καὶ νὰ χτυπήσουν τὴν Τουρκιὰ κατὰ στήθα. Ὁ Ὑψιστος θὰ δώσῃ τὴ νίκη στὸ τέλος καὶ οἱ Ἄγαρῆνοι θὰ φτάσουν κυνηγημένοι ἀπ' τοὺς Γραικοὺς στὴν Κόκκινη Μηλιά...

Ὁ Ἀστρακάρης κι' ὁ Νικήτας τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι κι' ἐτοιμαζόνται νὰ φύγουν. Μὰ αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμή ἀνοίγει ἡ πόρτα. Ὁ πρωτοσύγκελος μπαίνει μέσα ἀναστατωμένος καὶ χλωμὸς.

— Ζητοῦν τὴν Παναγιότητά σας!, τοῦ λέει καὶ τρέμει ἡ φωνή του.

— Ποιὸς; ρωτᾷ ἤρεμος ὁ Γρηγόριος.

— Ἀπεσταλμένοι τοῦ Σουλτάνου.

Ὁ Πατριάρχης ἀνασηκώνει τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ καὶ σταυροκοπιέται.

— Ἐφτασε ἡ ὥρα μου, λέει ἀπλᾶ. Τὸ περιμένα. Ὑστερα ἀπὸ τὸν Μουρούζη, ἦρθε ἡ σειρά μου.

— Μὴν παρουσιασθῆτε, δέσποτα!, τοῦ λέει ὁ Νικήτας. Ὑπάρχει καιρὸς νὰ ξεφύγετε ἀπ' τὰ νύχια τους. Ἐλάτε μαζί μας. Ἀναλαμβάνουμε ἐμεῖς νὰ σᾶς πᾶμε στὸ Μωρητᾶ...

Ἐκεῖνος ὅμως χαμογελάει. — Σ' εὐχαριστῶ, λεβέντη μου!, ἀποκρίνεται. Μὰ ὁ Γρη-

γόριος ό Ε΄ θα πεθάνη σάν παλληκάρι. Ό θάνατός μου θα φουντώση πίο πολύ στίς καρδιές τών Γραικών τήν άπόφασι νά κερδίσουν τή λευτεριά τους.

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΟΥ ΙΕΡΑΡΧΗ

ΠΡΟΧΩΡΕΙ, άνοίγει τήν πόρτα και περνάει στο δίπλανό δωμάτιο. Έδω, στο συνοδικό, τόν περιμένουν ό Σταυράκης Άριστάρχης, (*) ό μέγας διερμηνέας που διωρίστηκε στή θέσι του άποκεφαλίσθέντος Μουρούζη, ένας άπεσταλμένος του Ρεϊτ - έφένη κι' ένας γραμματέας άπ' τή διοίκησι.

— 'Η διαταγή του σουλτάνου είναι νά μαζευτούν όλοι οι άρχιερείς, λέει ό Άριστάρχης, γιά ν' άκούσουν τό έγγραφο που τούς άφορά, Άγιε Πατριάρχη.

Ό Γρηγόριος είδοποιεί και σε λίγο τό συνοδικό είναι γεμάτο δεσπότες. Όλοι μαντεύουν πώς κάτι σοβαρό είναι νά συμβή κι' είναι χλωμοί και φοβισμένοι. Μονάχα ό Πατριάρχης διατηρεί τήν όλύμπια γαλήνη του.

— Μπορείτε τώρα νά διαβάσετε τό έγγραφο, λέει.

Τότε σηκώνεται ό Τούρκος γραμματέας, ξετυλίγει ένα ρολό χαρτί που κρατάει και διαβάζει τό φιρμάνι:

«Έπειδή ό Πατριάρχης

(*) Έδολοφονήθη και αυτός άνότερος άπό τούς Τούρκους ύστερα άπό διαταγή του άιμοδούσου σουλτάνου Μαχμούτ.

Γρηγόριος, έγραφε ό Σουλτάνος, έφάνη άνάξιος του πατριαρχικού θρόνου, άχάριστος και άπιστος προς τήν Πύλην και ραδιουργός, γίνεται έκπτώτος τής θέσεώς του και έξορίζεται στο Καδικιοί μέχρι νεωτέρας διαταγής...»

— Δόξα σοι ό Θεός!, άναστενάζει ό Στραπάτσος που κρυφακούει πίσω άπ' τήν πόρτα. Δέν θα τόν σκοτώσουν.

— Άκόμα δέν τούς έμαθες τούς Άγαρηνούς, Γεράσιμε!, λέει τό παιδί. Είναι ύπουλοι σα φίδια... Θα τού κάνουν κακό. Κάτι πρέπει νά κάνουμε. Δέν πρέπει νά τόν αφήσουμε στα χέρια τους.

Βγαίνουν άπό τήν κάμαρη, κατεβαίνουν τή μεγάλη μαρμαρίνη σκάλα και φτάνουν στην αύλή. Ναί. Ό Νικήτας Άστρακάρης δέ γελάστηκε. Μιά κουστωδία άπό γενίτσαρους περιμένει στο προαύλιο. Κρύβονται πίσω άπό κάτι δέντρα και παραμονεύουν τούς Τούρκους. Άπό τίς κουβέντες που φτάνουν στ' αύτιά τους, καταλαβαίνουν πώς ό Πατριάρχης είναι καταδικασμένος. Και ύστερα άπό λίγο τόν βλέπουν. Τόν κατεβάζουν στην αύλή και ή κουστωδία τόν βάζει στή μέση.

— Στο μπουντρούμι του Μποσταντσημπαση!, διατάζει ό έπί κεφαλής. Έμπρός, ξεκινάμε! Και τά μάτια σας όνοιχτά μη σας ξεφύγη, γιατί θα τόν πληρώσουμε με τά κεφάλια μας όλοι μας!

— Θα τούς πάρουμε τό κατόπι!, λέει τό παιδί.

Τους αφήνουν ν' απομακρυνθούν λίγο και αρχίζουν να τους παρακολουθούν. 'Η ημέρα που ζημερώνει μυρίζει άνοιξη. Κυριακή του Πάσχα του 1821. 'Ο ήλιος στέλνει τις πρώτες του χρυσαφίες άχτίδες στη γή. Οι δρόμοι είναι άκομη έρημοι. Κανείς δέν υποψιάζεται το μεγάλο δράμα που πρόκειται να ξετυλιχθή αυτή τή μεγάλη μέρα.

"Υστερα από μισή ώρα, ή συνοδεία με τον μελλοθάνατο Πατριάρχη έχει φτάσει έξω απ' τή μεγάλη σιδερένια πόρτα τής φυλακής. Τόν σπρώχνουν θάνασσα μέσα και ό Νικήτας κι' ό Στραπάτσος δέν μπορούν να τόν δούν πιά...

— Στέκουν πίσω από μια γωνιά και περιμένουν.

— Τα πράγματα είναι ζόρικα!, αναστενάζει ό Στραπάτσος. Για να τόν φέρουν έδω, θα πή πώς τόν έχουν για κρέμασμα. Δέ θα μπορέσουμε να κάνουμε τίποτα.

— Φοβάσαι; τόν ρωτάει και τόν κυττάζει λοξά τó παιδί.

— Δέν φοβάμαι, αλλά δέν βλέπω τόν τρόπο πώς θα μπορέσουμε να τόν ξετρυπώσουμε από εκεί μέσα.

'Ο Νικήτας μένει για μερικέσ στιγμέσ σκεπτικός.

— Μονάχα με τα μπουρλότα μπορούμε να καταφέρουμε κάτι!, λέει ύστερα από μικρή σιωπή. Έχουμε δυναμίτες ακόμα στο ξενοδοχείο;

— Μάς απομένουν κάμποσοι ακόμα απ' αυτούς που μάς έδωκε ό 'Αχμέτ. Μά δε

μπορώ να καταλάβω. Τι μάς χρειάζονται τα μπουρλότα;

— Τή νύχτα θα σκαρφώσουμε στο πίσω μέρος τής φυλακής, εξηγεί ό Νικήτας, και θα ρίξουμε μερικους δυναμίτες στο προαύλιο. Με τήν ταραχή που θα ακολουθήση τις έκρήξεις, θα βρούμε ίσως τήν ευκαιρία να μπούμε μέσα να αρπάξουμε τόν Πατριάρχη! Κι' ύστερα έχει ό Θεός...

— Σά δύσκολο μου φαίνεται, λέει ό Στραπάτσος, αλλά έγω όπως ξέρεις δέ χαλάω χατήρια. Πάμε λοιπόν να έτοιμάσουμε τα μπουρλότα.

Καθώς έτοιμαζονται να ξεκινήσουν, ή πόρτα τής φυλακής ξανοίγει. Δέν τόν κράτησαν έδω τόν Πατριάρχη. 'Η συνοδεία τών γενιτισάρων ξαναβγαίνει κι' ανάμεσά τους είναι πάλι ό Γρηγόριος. Τώρα τόν βρίζουν και τόν κοροϊδεύουν. Του πετούν πειραχτική λόγια και τόν εξευτελίζουν με κάθε τρόπο. 'Αλλά εκείνος, ήρεμος και γαλήνιος, βαδίζει χωρίς να φαίνεται πώς άκούει. 'Ο νους του είναι στόν ουρανό, που πρόκειται ή ψυχή του να ταξιδίψη σε λίγο...

— Να τούς ριχτώ; ρωτάει ό Στραπάτσος που έχει φουντώσει από θυμό.

— "Όχι ακόμα!, τόν συκρατεί τó παιδί. 'Έδω βρισκόμαστε κοντά στούσ στρατιώτες. Δέν θα καταφέρουμε τίποτα. Θα τούς παρακολουθήσουμε όσο να βρούμε τήν κατάλληλη στιγμή...

'Η παρακολούθησι αυτή συνεχίζεται έλο τó πρωί και ύ-

στερα απ' τὸ μεσημέρι. Ὅλο τὸ πρωτὶ περιφέρουν τὸν Πατριάρχη δεξιά κι' ἀριστερά οἱ γενίτσαροι, ζητώντας νὰ τὸν ταπεινώσουν ὅσο μποροῦν περισσότερο. Τ' ἀπόγευμα τὸν ξαναγουρίζουν στὸ Φανάρι. Ἐκεῖ, κοντὰ στὴν παραλία, τὸν δάζουν νὰ γονατίσει.

— Σκύβει τὸ κεφάλι, ὠρὲ γκιαοὺρ δεσπότη!, τὸν διατάζει ἕνας γενίτσαρος ποὺ φαίνεται ὅτι κάνει χρέη δημίου.

Ὁ Πατριάρχης ρίχνει μιὰ ματιὰ στὸν οὐρανὸ καὶ προσεύχεται. Ὑστερα σκύβει τὸ κεφάλι. Ὁ δήμιος κρατᾶει στὰ χέρια του ἕνα βαρὺ γιαταγάκι καὶ τὸ ζυγιάζει στὸν ἄερα. Τὸ σηκώνει καὶ τὸ κατεβάζει μετ' ἰσχύος. Ἄλλὰ δὲν σημαδεύει τὸν μελλονθίνατο. Ἡ ἀτσάλινη λεπίδα περνᾶει δίπλα του, σφυρίζει σὰ φίδι, μὰ δὲν ἀγγίζει τὸν Πατριάρχη. Εἶναι κι' αὐτὸς ἕνας τρόπος νὰ τὸν βασανίσουν περισσότερο. Αὐτὰ τὰ ἀνθρωπόμορφα ἀγρίμια, δὲν ἔχουν καρδιά. Ὁ ἀσπρμαῖλλης μάρτυρας γυρίζει καὶ τοὺς κυττάζει. Τότε ὅλοι ξεσποῦνε σὲ ἀπαίσιμα βραχνὰ γέλια.

— Τὴν ἔπαθες, γκιαοὺρ! Ἄντε, σήκω! Ἄλλου εἶναι τὸ τέλος σου...

Τὸν σηκώνουν καὶ τὸν σέρνουν. Τώρα τὸν ὀδηγοῦν ἔξω ἀπὸ τὴ μεγάλη πόρτα τῆς ἐκκλησίας τῶν Πατριαρχείων. Ἐδῶ κάμποσοι καθαλλάρηδες εἰδοποιημένοι ἀπὸ νωρίς, περιμένουν τὴ συνοδεία. Καθὼς βλέπουν τοὺς γενίτσαρους νὰ ζυγώνουν, χαιρετοῦν μετ' ἰσχύος

καὶ βρίζουν τὸν Πατριάρχη.

— Κρεμάλα στὸν γκιαοὺρ δεσπότη!

Οὔτε μιὰ γραμμὴ δὲν ἀλλάζει, ἀπὸ τὴ γεμάτη ἀγωνία ἅγια μορφή του. Ρίχνει μιὰ ματιὰ στὴν ἀγχόνη καὶ τὸ σκοινὶ ποὺ ἔχουν ἐτοιμάσει καὶ προχωρεῖ πρὸς τὰ ἐκεῖ. Τώρα στὸν τόπο τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, ἔχει σχηματισθῆ ἕνα μεγάλο τετράγωνο ἀπὸ στρατιῶτες. Οἱ καθαλλάρηδες ἔχουν ξεπεζέψει καὶ τ' ἄλογά τοὺς εἶναι δεμμένα πρὸς ἐκεῖ, ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Πίσω ἀπ' τοὺς στρατιῶτες, ἔχουν μαζευτῆ πολλοὶ Τούρκοι καὶ περισσότεροι Ἐθραῖοι, ποὺ ἦρθαν νὰ διασκεδάσουν μετ' ἰσχύος τοῦ Ἱεράρχη. Μέσα σ' αὐτὸ τὸν ὄγλο μπερδεύονται ὁ Νικήτας Ἀστρακάρης καὶ ὁ Γεράσιμος Στραπάτσος.

— Τί λές, Γεράσιμε; ρωτᾶει τὸ παιδί.

— Εἶμαι ἕτοιμος νὰ κάνω ὅ,τι μοῦ πῆς!, ἀποκρίνεται αὐτός.

— Ἔλα μαζί μου!

Γλυστροῦν πρὸς τὰ πίσω, γρυπάνουν μέσα στὰ δέντρα, διαλέγουν δυὸ ἀπ' τὰ πρὸς γερὰ ἄλογα καὶ σαλτάρουν στὴ ράχη τους.

— Ὁ Θεὸς βοηθός!, λέει ὁ Στραπάτσος καθὼς βγάζει τὸ σπαθὶ του.

Ο ΑΠΑΓΧΟΝΙΣΜΟΣ

ΔΗΜΙΟΣ μετ' ἰσχύος κινήσεις περνᾶει τὴ θηλειὰ στὸ λαϊκὸ τοῦ

μελλοθάνατου. Ἐκεῖνος ψιθυρίζει μιὰ προσευχή: «Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...». Σὲ λίγο, θὰ τραθήξουν τὸ σκοινὶ καὶ ὅλα θὰ τελειώσουν. Αὐτὴ ἀκριβῶς ἄμως τὴ στιγμή, γίνεται κάτι πού δὲν τὸ περιμένει κανείς. Δυὸ καθυλάρηδες ὀρμάνε σὰν σίφουνες, σπάζουν τὴν παράταξι καὶ, τσαλαπατώντας περιέρρους καὶ στρατιῶτες, προχωροῦν καλπάζοντας πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀγχόνης. Ταυτόχρονα, δυὸ θροντές, ἢ μιὰ πίσω ἀπ' τὴν ἄλλη, γεμίζουν τὸν ἀέρα καὶ τὸ πιστόλι τοῦ Νικήτα Ἀστρακάρη στέλνει δυὸ καφτὰ μολύβια στὸ κεφάλι τοῦ δημίου. Ὁ ὑψηλόσωμος γενίτσαρος τινάζεται πρὸς τὰ πίσω, ἀφήνει τὸ σκοινὶ πού κρατᾶει καὶ σηκώνει τὰ χέρια σὰν νὰ ζητάει νὰ πιασθῆ ἀπὸ κάπου, γιὰ νὰ μὴ σωριαστῆ χάμω. Ὑστερα, γέρνει πλάγια καὶ πέφτει μὲ τὰ μούτρα στὸ χῶμα.

— Δεῦτε λάβετε τελευταῖον ἀσπασμόν...

Ἡ φωνὴ τοῦ Στραπάτσου ἀντηχεῖ σὰν καμπάνα μέσα στοὺς ἀλλαλαγμοὺς τῶν στρατιωτῶν καὶ στὶς φοβισμένες κραυγές τοῦ ὄχλου, πού σκορπίζεται δεξιὰ κι' ἀριστερά. Ἄλλα οἱ πρώτες στιγμές τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ τοῦ πανικοῦ περνοῦν γρήγορα. Οἱ γενίτσαροι συνέρχονται καὶ τραβοῦν τὰ σπαθιά τους.

— Εἶναι ὁ σεῖτὰν Ἀστρακάρης!, ἀκούγεται μιὰ φωνή.

— Κράτα τους ὅσο μπο-

ρεῖς περισσότερο, Γεράσιμε!, φωνάζει τὸ παιδί.

Καί, καθὼς φωνάζει, ζυγώνει πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πατριάρχου. Ὁ Γρηγόριος εἶναι χλωμὸς καὶ παρακολουθεῖ μ' ἐκπληκτο μάτι τὴν τρέλλα πού κάνουν αὐτοὶ ἐδῶ οἱ τολμηροὶ Ἕλληνες. Θεέ μου! Πῶς θὰ τὰ βγάλουν πέρα δυὸ μονάχοι μὲ ὅλο αὐτὸ τὸ σκυλολόι; Ὁ Νικήτας ὅμως ἔχει φτάσει τώρα κοντὰ του καὶ σκύβει ἀπ' τὸ ἄλογό του.

— Ἄγιε δέσποτα!, τοῦ λέει. Δὲν μάς μένει πολὺς καιρός. Ἐλα μαζί μας! Δὲν θὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ σὲ κρεμάσουν!

Καί, γέροντας ὀλάκερος πρὸς τὸ πλάι, μὲ γατζωμένα μονάχα τὰ πόδια στὰ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου του, ἀπλώνει τὰ χέρια νὰ τὸν ἀρπάξει. Ἐκεῖνος ὅμως ἀποτραβιέται. Δὲν θέλει ν' ἀποφύγη τὸ μαρτύριο.

— Ὅχι. Δὲν πρέπει!, ἀποκρίνεται. Ἡ θέσι μου εἶναι ἐδῶ! Σ' εὐχαριστῶ γι' αὐτὸ πού ἔκανες. Μὰ εἶναι μιὰ τρέλλα καὶ μιὰ θυσία ἀνώφελη. Ὁ Ὑψιστος νὰ σὲ προστατεύσῃ...

— Ἐλα μαζί μας, δέσποτα!, ξαναφωνάζει ὁ Ἀστρακάρης. Τὸ Γένος σὲ χρειάζεται! Ζωντανό!

Ἰῶμως ὁ Πατριάρχης δὲν τὸν ἀκούει. Τὰ μάτια τοῦ παιδιοῦ γεμίζουν ἀπελπισία.

— Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ!

Τώρα ὅμως εἶναι ἀργά. Ἡ εὐκαιρία ἔχει χαθῆ. Ἐνα κο-

πάδι από λυσασμένα σκυλιά έρχονται καταπάνω του. 'Ο Νικήτας αφήνει ένα άγριο ούρλιαχτό. Το άγιο σώμα του άρχηγού της έκκλησίας κρέμεται στον άέρα. (*) Το παιδί σφίγγει τὰ δόντια και γυρίζει το πρόσωπο. Δεν μπορεί ν' άντέξει σ' αυτόν τόν εφιάλτη. Δεν θέλει νά δη περισσότερο.

— Φονιάδες!, ούρλιάζει και ρίχνεται σαν τρελλός άπάνω στους Τούρκους.

Το σπαθί του κινείται σαν θεϊκή ρομφαία έκδικήσεως, σκορπίζοντας το θάνατο γύρω του. Μερικά δήματα πιό εκεί πολεμάει σά λιοντάρι κι' ό Στρατάσης.

— Παραδόσου, γκιαούρ!

— 'Ο 'Αστρακάρης δεν προσκυνάει!

Κάποιος πού τόν ζυγώνει δέχεται κατάστηθα ένα φοβερό χτυπήμα. Το σπαθί του Νικήτα τόν χωρίζει στα δύο. Τόσο δυνατά χτυπάει και με τόση μανία μάχεται. Το γιατάγανι του βροντάει δεξιά κι' άοιστερά, διασταυρώνεται με τὰ σπαθιά των Τούρκων, βγά-

ζει φωτιές και σπιθές. Είναι μιá μάχη μέχρι θανάτου. 'Η κοφτερή λεπίδα του στομάωνει, αλλά δε λείει να σταματήσει. Τα μάτια του είναι ύγρὰ για τὸ χαμό του Πατριάρχη. Όμως έχει σφιχτά τὰ δόντια και δε λυγáει. Είναι ένα άγριο μακελλείο.

— Παραδόσου, γκιαούρ!

— Πίσω, φονιάδες!

Το λαστιχένιο κορμί του γέρνει τότε πλάγια, τότε πίσω και τότε εμπρός, να φυλαχτή άπ' τὰ χτυπήματα. Φυλόγεται και άποκρούει. Άποκρούει κι' επίτιθεται σαν τίγρις. Κυκλωμένος από παντού, άντικρύζει τ' άγριεμένα πρόσωπα και τὰ γεμάτα έχθρα βλέμματα, παλληκαρισία. Άναμαλλιάρης, με φουντωμένα μάγουλα, με μάτια που άστράφτουν άπάνω στ' άλογο, κραδαινοντας το σπαθί του και χτυπώντας άλογάριαστα, ζητάει ν' άνοιξη δρόμο. Είναι ένας άνισος άγώνας, τὸ βλέπει. Μά η θά πεθάνη η θά νικήση...

— Μάς χρειάζεται ζωντανός!, ούρλιάζουν οι γενίτισσάροι. 'Ο σουλτάνος θά μάς γεμίση γρόσια άν του τόν πάμε ζωντανό!

'Ακούει και χαμογελάει. "Όχι, δεν θά τόν πιάσουν ζωντανό. Αυτό δε γίνεται. Τραβάει άγρια τὰ γκέμια του άλόγου του. Το ζωο βγάξει ένα άγριο χλιμίντρισμα και τὸ στόμα του γεμίζει άφρούς. 'Ορθώνεται στα πισίανα του πόδια και, ώδηγημένο από τὸ στιβαρό χέρι του παιθιού, όρ-

(*) 'Οδύοντες έκειθεν — γράφει ό Σπ. Τοικούπης στην 'Ιστορία της 'Ελληνικής 'Επανάστασεως — έφθασον εις τὰ Πατριασεία 'Εκεί ό δήμιος τόν εκρέμασε προσευγόμενον από του άνωφλίου της μεγάλης Πόλης ηεσηβορίαν της Κυριακής του Πάσχα. ώστε καθ' ην ώραν εφίμωζαν άνωθεν του πατο σονείου και έπολυγονούν τον νεον πατριασώνην οι τοιασθλίοι Χριστιανοί ψάλλοντες τὸ εις πολλὰ έτη δέσποτα. εκρέματο κάτωθεν ως λιστής και κακούγος. ό προσκείμενος αυτού...

μάει στο σωρό. Τὰ σιδερένια πέταλά του συντρίβουν και ξεκοιλιάζουν. Τὰ βογγητά κι' οί βλαστήμιες τῶν πληγωμένων γεμίζουν τὸν ἀέρα. "Εσπασε ὁ κλοιός! Ὁ Νικήτας αἰσθάνεται κάτι νὰ φτεροκοπάη μέσα του. Ποιός ξέρει; Μπορεῖ νὰ τὰ καταφέρη νὰ γλυστρήση ἀπ' τὰ χέρια τους...

"Ὁμως ἀπότομα σταματάει. Κάλι βαρὺ πέφτει στὸ πίσω μέρος τοῦ κρανίου του. Νοιώθει ἕναν ὄξυ πόνου και ζαλίζεται. Ἀφήνει τὰ γκέμια και τὸ σπαθὶ φεύγει ἀπὸ τὰ χέρια του. Καταλαβαίνει πὼς χάνεται. Τεντώνει τὸ κορμί του προσπαθώντας νὰ κρατηθῆ. Ἐνα δεύτερο χτύπημα, πρὸ δυνατό ἀπ' τὸ πρῶτο! Βγάζει ἕνα δυνατό βογγητό.

"Ὅλα στριφογυρνοῦν γύρω του. Τὰ μάτια του θαμπώνουν. Δὲ βλέπει πιά. Ἀπλώνει τὰ χέρια γιὰ ν' ἀρπαχθῆ ἐπὸ τῆ χαίτη τοῦ ἀλόγου του. Μὰ τὰ δάχτυλά του εἶναι νεκρά. Δὲ μποροῦν νὰ κρατηθοῦν. Γέρνει πλάγια και γκρεμίζεται στὸ χῶμα.

— Ἀλλάχ! Ἀλλάχ!, ἀκούει τὶς χαρούμενες κραυγὲς τῶν Τούρκων. Τὸν κρατάμε. Ὁ σεῖτὰν Ἀστρακάρης εἶναι στὰ χέρια μας!

Τὸ παιδί κλείνει τὰ μάτια. Δὲν αἰσθάνεται τίποτα πιά. Εἶναι σὰ νὰ γλυστράη σ' ἕνα σκοτεινὸ και ἀτέλειωτο βάραθρο. Ὁ θρυλικὸς μπουρλοτιέρης εἶναι στὰ νύχια τῶν γεμιστάρων και μονάχα ἀπὸ ἔνα θαύμα μπορεῖ νὰ σωθῆ...

Τ Ε Λ Ο Σ

Συγγραφεὺς: Π. ΠΕΤΡΙΤΗΣ

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΟΛΟΙ
ΤΟΝ "ΜΙΚΡΟ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗ,,

Εἶναι ἕνα ἀνάγνωσμα καταπληκτικὸ

Κυκλοφορεῖ κάθε Πέμπτη

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΜΠΟΥΡΛΟΤΙΕΡΗΣ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

Γραφεία: 'Οδός Λέκκα 22 ♦ 'Αριθ. 6 ♦ Τιμή δραχ. 2

Οικονομικός Δ)ντής: Γεώρ. Γεωργιάδης, Σφιγγός 38.
Δημοσιογραφικός Δ)ντής: Στέλιος 'Ανεμοδουράς, 'Αθηνών
και Φιλελλήνων, 'Ανω 'Ηλιούπολις. Προϊστάμενος Τυπο-
γραφείου: 'Αν. Χατζηβασιλείου, 'Αμαζόνων 25, Καλλιθέα.

Στὸ ἐπόμενο τεύχος, τὸ 7, ποὺ κυκλοφορεῖ τὴν ἐρχόμενη ἐβδομάδα μετὸν τίτλο:

ΤΟ ΓΙΑΤΑΓΑΝΙ ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ

τὰ δυὸ ἀτρόμητα 'Ελληνόπουλα ἀντικρύζουν γιὰ χιλιοστὴ φορὰ τὸ θάνατο καὶ συνεχίζουν μετ' ἠρωϊσμό τὸν ἀγῶνα τους γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ 'Ἐθνους!

ΤΟ ΓΙΑΤΑΓΑΝΙ ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ

'Ἐνα τεύχος, ποὺ θ' ἀφήσῃ γιὰ πάντα χαραγμένη τὴ σφραγίδα του στὴν καρδιά κάθε 'Ελληνόπουλου καὶ θὰ κἀν χιλιάδες μάτια νὰ δακρύσουν ἀπὸ συγκίνησι!

ΤΑΜΠΟΥ.

ΣΤΗ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΤΑΜΠΟΥ

ΘΕΕ ΜΟΥ! ΘΑ ΘΕΛΗ ΝΑ
ΜΕ ΤΙΜΩΡΗΣΗ ΓΙΑ ΕΓΚΛΗ-
ΜΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΚΑΝΑ!

ΟΧΙ! ΜΟΥ ΔΕΙΧΝΕΙ
ΚΑΠΟΥ. ΜΑ ΠΟΥ;
ΙΣΟΣ... Ο ΝΑΙ! ΘΑ
ΜΕ ΚΑΛΕΙ Ο
ΤΑΜΠΟΥ!

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ.

ΠΡΟΣΤΑΞΕ
ΑΦΕΝΤΗ.

ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΗ
ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ.
ΠΡΕΠΕΙ ΜΑ ΠΕ-
ΘΑΝΗ ΔΟΛΟ-
ΦΟΝΟΣ!

